

Spolufinancováno
Evropskou unií

Komunitní sociální plán pro území MAS Hradecký venkov na období 2026 - 2028

Analytická část

Červenec 2024

Projekt "Rozvoj regionálního partnerství v sociální oblasti
na území obcí Královéhradeckého kraje III,
reg. č. CZ.03.02.02/00/22_006/0000241"
<http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz>

HRADECKÝ
VENKOV

mikroregion
Hustířanka

Obsah

1	Východiska zpracování, použité podklady a vstupy	4
2	Strategické dokumenty	6
2.1	Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2021–2027	6
2.2	Střednědobý plán sociálních služeb Královéhradeckého kraje 2024 až 2026	6
2.3	Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb na období 2018 až 2026	10
2.4	Strategické plány na úrovni mikroregionů a MAS	12
2.4.1	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hradecký venkov 2021–2027	12
2.4.2	Strategický plán rozvoje Mikroregionu Urbanická brázda na období 2024–2030 ..	16
2.4.3	Strategický plán rozvoje Mikroregionu Nechanicko 2023–2030	17
2.4.4	Program rozvoje DSO Hustířanka na období 2019–2026	20
2.4.5	Strategický plán rozvoje Mikroregionu Obce památkové zóny 1866 na období 2023–2030	22
2.5	Dokumenty a zdroje dat na úrovni obcí	24
2.5.1	Šestý plán rozvoje sociálních služeb Smiřicka na období 2023–2025	24
2.5.2	Dokumenty a zdroje dat města Nechanice a na úrovni obcí I. typu	27
3	Základní demografické a socioekonomické údaje	28
3.1	Region v širších vztazích	28
3.2	Obyvatelstvo	29
3.2.1	Demografická charakteristika (počet obyvatel, demografický vývoj, věková struktura)	30
3.2.2	Bytová výstavba	30
3.2.3	Trh práce a nezaměstnanost	31
3.2.4	Infrastruktura pro vzdělávání	32
3.2.5	Sociální a zdravotní služby	33
4	Fungování sítě veřejně podporovaných služeb	33
4.1	Komunitní centra	33
4.2	Komunitní práce v obci Hořiněves	34
4.3	Podpora sociálních oblastí v obcích MAS Hradecký venkov	34
4.4	Centra volného času, mateřská centra	34
4.5	Pečovatelská služba	35
4.6	Domovy pro seniory	35
4.7	Domovy se zvláštním režimem	35

4.8 Osobní asistence	36
4.9 Odlehčovací služby, stacionáře	36
4.10 Hospicová péče.....	37
4.11 Poradny pro občany	37
4.12 Intervenční centra	38
4.13 Krizová pomoc	38
4.14 Azylové domy.....	38
4.15 Raná péče.....	39
4.16 Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	39
4.17 Terénní programy	39
4.18 Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	40
4.19 Adiktologické služby	40
4.20 Pomoc lidem se zrakovým postižením	40
4.21 Tlumočnické služby, poradny pro osoby se sluchovým postižením	41
4.22 Dětské domovy	41
4.23 Podpora samostatného bydlení	42
4.24 Domovy pro osoby se zdravotním postižením	42
4.25 Chráněné bydlení	42
5 Cílové skupiny.....	44
5.1 Senioři.....	44
5.2 Rodiny s dětmi.....	45
5.3 Osoby se zdravotním postižením.....	46
5.4 Pečující osoby.....	47
5.5 Mládež	48
5.6 Osoby s duševním onemocněním	49
5.7 Osoby s nízkou sociální úrovní	50
6 Řízení a financování sítě sociálních služeb a místní partnerství	52
7 Vize systému komunitních sociálních služeb.....	54
8 Prioritní oblasti a cíle	54
9 Zdroje	56
10 Seznam obrázků, tabulek a grafů	57

1 Východiska zpracování, použité podklady a vstupy

Předkládaná analytická část Komunitního sociálního plánu (KSP) na území Hradeckého venkova je výchozím krokem procesu komunitního plánování a prvním konkrétním výstupem společné diskuse zástupců veřejné správy a dalších aktérů v sociálních službách a komunitních aktivitách v 63 obcích na dotčeném území, které tvoří Mikroregion Nechanicko, Mikroregion Urbanická brázda, Mikroregion Hustířanka, Mikroregion obcí památkové zóny 1866, dále obce Skalice, Smržov, Holohlavy, Černožice a město Smiřice.

Obrázek č. 1: Mapa území Místní akční skupiny (MAS) Hradecký venkov

Zdroj: GIS

Zpracování Komunitního sociálního plánu na území Hradeckého venkova je realizováno v rámci projektu Rozvoj regionálního partnerství v sociální oblasti na území obcí Královéhradeckého kraje III, který je spolufinancován z Operačního programu Zaměstnanost plus.

Jako zásadní faktor pro zpracování komunitního sociálního plánu se jeví, že v současné době na území obcí Hradeckého venkova:

- neexistuje žádný ucelený relevantní podklad, na základě kterého by byla možná obhajoba zájmů obcí dotčeného území v rámci Královéhradeckého kraje,
- na území těchto obcí neexistuje komunitní systém sociálních služeb, který by propojoval potřebné cílové skupiny, samosprávu, odborné organizace a místní komunitu za účelem předcházení a řešení sociálních problémů a který by aktivizoval osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené, aby se aktivně zapojili do řešení své nepříznivé životní situace,
- zástupci malých obcí se chtějí aktivně podílet na rozvoji a profesionalizaci komunitní sociální práce na jejich správním území a spolupracovat spolu, v rámci mikroregionů, s odbornými neziskovými organizacemi a lidmi z místní komunity,
- není vytvořen podklad, na základě kterého by probíhalo rozdělení finančních prostředků na zajištění potřebných sociálních služeb,
- není vytvořena argumentační základna pro komunikaci s dalšími partnery v této oblasti na různých úrovních,
- neexistuje žádný nástroj pro nastartování dlouhodobého procesu spolupráce zainteresovaných subjektů v území s cílem dlouhodobé udržitelnosti.

K řešení všech výše uvedených nedostatků, ale i dalších bodů, by měl pomoci právě zpracováváný Komunitní sociální plán obcí Hradeckého venkova.

Moderní trendy v sociální práci zdůrazňují **podporu systému komunitního plánování**, a to proto, že tento systém je považován za **jeden z nejvhodnějších nástrojů**, který objektivně popisuje potřeby klientů v konkrétní lokalitě a je podmínkou efektivnějšího vynakládání finančních prostředků v této oblasti.

Sociální služby představují možnost, jak naplnit některé potřeby nebo jinak pomoci lidem, kteří z nějakého důvodu nemohou či nejsou schopni si je zajistit sami. K tomu, aby sociální služby byly dostupné jak z hlediska jejich rozmanitého zaměření, tak i z hlediska geografické dosažitelnosti, přispívají jejich poskytovatelé, **obce** i kraje. Sociální služby mají návaznost na demografii obyvatelstva, bytový fond, trh práce, zaměstnanost, výchovu, vzdělávání, osvětu, zdravotnictví, sport, tělovýchovu, kulturu, zájmovou činnost a je proto třeba prosazovat mezíresortní přístup, spolupráci a návaznost na regionální i místní úrovni. Strategickým cílem komunitního plánování v oblasti sociálních služeb na území Hradeckého venkova je vytváření takových podmínek, aby lidé mohli využívat služby ve svém domácím prostředí a mohli zachovávat přirozené sociální vazby. Dále zajištění optimální sítě sociálních služeb s důrazem

na zajištění odpovídající kvality, to vše v souladu s politikou Královéhradeckého kraje a zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Současný stav sociálních služeb v kraji je popsán ve strategických dokumentech Královéhradeckého kraje a v dokumentech a podkladech z území obcí Hradeckého venkova.

2 Strategické dokumenty

2.1 Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2021–2027

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2021–2027 byla přijata na základě usnesení Zastupitelstva Královéhradeckého kraje č. ZK/23/1856/2019 ze dne 14. 10. 2019.

Dokument navazuje na Strategii rozvoje KHK 2014–2020. Uvádí, že v posledních letech došlo k mírnému rozšíření služeb sociální péče, služeb sociální prevence a sociálního poradenství. Celkový počet míst v pobytových zařízeních sociální péče v kraji také mírně roste, jedná se především o domovy se zvláštním režimem a domy s pečovatelskou službou (v roce 2003 byla zajištěna celkem 2115 bytovými jednotkami, v roce 2010 již 2324 a v roce 2016 se jednalo celkem o 2 337 bytových jednotek). Naopak mírný pokles či stagnaci v počtu míst zaznamenaly domovy pro seniory a domovy pro osoby se zdravotním postižením. V důsledku stárnutí populace v kraji je třeba řešit navýšení pobytových míst v domovech pro seniory, nebo vznik nových zařízení tak, aby pokryly očekávaný nárůst poptávky po těchto místech a zkrátily čekací dobu.

Území kraje je nerovnoměrně pokryto některými typy sociálních služeb (např. osobní asistence, odlehčovací služby, služby pro duševně nemocné v centrech duševního zdraví) a v síti sociálních služeb chybí některé pobytové služby pro specifické cílové skupiny (např. týdenní stacionář, chráněné bydlení, podpora samostatného bydlení pro osoby se zdravotním postižením, pobytové zařízení pro osoby s duševním onemocněním). V rámci srovnání okresů je absolutně největší počet míst v pobytových zařízeních sociální péče v okrese Hradec Králové (1 764 míst) a nejméně v okrese Jičín (834 míst). Významnou cílovou skupinou sociálních a zdravotnických služeb jsou stále senioři, kteří budou z důvodu věku nebo zdravotního stavu vyžadovat zajištění svých potřeb prostřednictvím odborné sociální nebo zdravotní služby. (kr-kralovehradecky.cz)

2.2. Střednědobý plán sociálních služeb Královéhradeckého kraje 2024 až 2026

Jedná se o střednědobý plánovací dokument, který se zabývá v ucelené míře plánováním sociálních služeb v Královéhradeckém kraji. (kr-kralovehradecky.cz)

Fungování sítě veřejně podporovaných sociálních služeb

Královéhradecký kraj schválil od roku 2012 první síť veřejně podporovaných sociálních služeb (dále jen „síť sociálních služeb“). Síť sociálních služeb je vytvářena na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění (ZSS) § 95, písm. h). Náležitosti sítě

sociálních služeb stanoví ZSS v § 3, písm. i). Sít' sociálních služeb je ze ZSS součástí střednědobého plánu sociálních služeb.

Sít' sociálních služeb je definována:

- druhem sociální služby definovaným dle zákona o sociálních službách,
- cílovou skupinou, kterou dané sociální služby obsluhují,
- vymezením regionu působnosti,
- kapacitou služby, definovanou personálním zabezpečením služeb a kapacitou obsluhovaných klientů (počty lůžek/počty uživatelů/počty uživatelů v jeden okamžik).

Zajištění sítě sociálních služeb jednotlivými poskytovateli je definováno identifikátorem poskytovatele. Regionální vymezení služeb je dáno charakterem činnosti jednotlivých služeb, četností a mobilitou cílové skupiny. Slouží k plánování územní dostupnosti sociálních služeb. Charakter regionálního vymezení je klíčový i pro požadovanou podporu obcí poskytovanou jednotlivým službám.

Nejmenšími územními jednotkami jsou správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem, ty jsou vymezovány pro služby pro seniory – pečovatelská služba, centrum denních služeb a denní stacionář; dále pro službu nízkoprahového zařízení pro děti a mládež a sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením.

Další územní jednotkou jsou obce s rozšířenou působností. Území obce s rozšířenou působností je vymezeno pro osobní asistence, tísňovou péči, podporu samostatného bydlení, odlehčovací služby pro seniory, centra denních služeb a denní stacionáře pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, nízkoprahové denní centrum, noclehárny, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi poskytující služby převážně ambulantní formou, sociálně terapeutické dílny, sociální rehabilitace pro osoby s mentálním postižením.

Územní jednotka okres je využívána pro služby odborného sociálního poradenství, průvodcovské a předčitatelské služby, odlehčovací služby pro osoby se zdravotním postižením, týdenní stacionáře, domovy se zvláštním režimem, služby chráněného bydlení, rané péče, tlumočnické služby, azylové domy, domy na půl cesty, kontaktní centra, krizová pomoc, následná péče, specializované sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy a sociální rehabilitace pro osoby s duševním onemocněním.

Území vymezené krajem je používáno pro služby intervenčních center, sociálních služeb poskytovaných ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče a v dalších druzích služeb, a to za předpokladu, že četnost potřeby služby je natolik nízká, že není potřeba služby definovat v menších územních jednotkách. Je nicméně nutné zmínit, že mohou existovat také výjimky z výše definovaného regionálního vymezení služeb. Pokud to vyžaduje cílová skupina, kterou služba zajišťuje, případně je způsob jejího poskytování dostatečně specifický, je možné stanovený region působnosti rozšířit, případně zúžit.

Základní strategická východiska

Vize systému sociálních služeb v Královéhradeckém kraji

Sociální služby v Královéhradeckém kraji řeší obtížné situace občanů v případě, kdy je nelze řešit pomocí rodiny, či běžnými veřejnými službami. Služby reagují pružně na potřeby obyvatel, jsou poskytovány v dostatečné kapacitě, co nejbližší uživateli a s veškerým respektem k jejich přání a schopnostem. **Upřednostňováno je poskytování služby v přirozeném sociálním prostředí. Sociální služby vytvářejí vztah důvěry, jistoty a bezpečí.**

Podpora života v běžném prostředí

Pro řešení životních potřeb občanů Královéhradeckého kraje jsou základem jejich vlastní schopnosti a dovednosti, následované běžně dostupnými veřejnými službami (školství, zdravotnictví, sociální bydlení atd.). Sociální služby jsou určeny jen pro občany v obtížné životní situaci a jen po nezbytně nutnou dobu. **Jejich cílem je klienta zabezpečit a pomoci mu postarat se o sebe vlastními silami a s využitím běžně dostupných zdrojů.** U všech cílových skupin mají přednost terénní a ambulantní služby před službami pobytovými. Investiční prostředky je třeba také směřovat do terénních a ambulantních služeb.

Podpora života obdobného vrstevníkům

Sociální služby je nezbytné poskytovat tak, aby umožňovaly svým uživatelům aktivity, které jsou obvyklé pro jejich vrstevníky. Veškeré aktivity mají směřovat k **udržení v přirozeném prostředí a udržování přirozených kontaktů s rodinou a společenským prostředím.**

Subsidiarita pomoci

Pomoc je poskytována subsidiárně. Sociální služby nastupují tehdy, pokud si nemůže pomoci občan sám, případně mu nemůže pomoci rodina, ani běžné veřejně dostupné služby (komunální služby, sociální bydlení apod.). Při poskytování sociálních služeb **má přednost pomoc terénních a ambulantních služeb.** Teprve tehdy nemohou-li tyto služby zabezpečit bezpečné prostředí pro jejich uživatele, **je nezbytné poskytnout pobytové služby.** Při rozhodování o dostupnosti služeb je nejprve nutné řešit ty situace, které jsou pro jedince a rodiny nejnáročnější.

Obce jsou prvním a důležitým článkem pomoci, jejich úkolem je vytvářet takové prostředí a podmínky, aby i lidé ohrožení sociálním vyloučením mohli žít život co nejméně závislý na sociálních službách. Obce se podílejí na řízení a organizaci sociálních služeb, zejména těch terénních a ambulantních. Kraj se je snaží především podpořit v jejich roli a zabezpečuje ty články pomoci, jejichž zabezpečení na úrovni obcí je neefektivní. Role obcí vyjadřuje heslo: „Neptejte se, co může udělat kraj pro obec, ptejte se, co obec může udělat pro své občany a jak ji v tom kraj může podpořit.“

Posilování odpovědnosti rodiny

Rodinná solidarita je důležitým aspektem pomoci osobám ohroženým sociálním vyloučením. **Sociální služby by měly být organizovány tak, aby rodiny podporovaly v péči o své blízké.** Nezbytná je komunikace s rodinou, posilování jejich kompetencí, ale také podpora zdravého vztahu mezi pečujícími a nemohoucími a podpora potřebného odlehčení. V pobytových službách je nezbytné zapojovat rodinu do péče o své blízké, ale také požadovat po rodině spoluúčast na zajištění potřeb svých blízkých v zařízení.

Vytváření podmínek pro individuální péči

Sociální služby se musí přizpůsobit člověku, nikoli člověk sociálním službám. Poskytovatelé sociálních služeb musí pravidelně vyhodnocovat potřeby žadatelů, uživatelů a jejich blízkých a přizpůsobovat nabídku sociálních služeb. Podmínky v sociálních službách musí přiměřeně umožňovat individuální fungování s respektem k jejich potřebám a zvyklostem. Zadavatelé musí vést aktivní komunikaci s poskytovateli sociálních služeb a vytvářet podmínky pro přizpůsobení služeb potřebám uživatelů a žadatelů o služby.

Podpora řešení na lokální úrovni

Pro efektivní řízení sítě sociálních služeb Královéhradecký kraj potřebuje aktivní a spolupracující obce. **Základem pro efektivní zabezpečení potřeb obyvatel je spolupráce s obcemi. Královéhradecký kraj bude podporovat plánování sociálních služeb na úrovni obcí.** Místní spolupráce poskytovatelů, samospráv a uživatelů sociálních služeb a jejich rodin je základem pro subsidiární řešení potřeb. Královéhradecký kraj by měl podporovat místní řešení vycházející z obcí, avšak vyhrazuje si právo posoudit soulad návrhů řešení s principy této strategie. **Podpora obcí je zásadním kritériem pro rozvoj sítě sociálních služeb.**

Investice do lidí

Prostředky vložené do zajištění sociální péče jsou projevem společenské vyspělosti a kulturnosti: úroveň společnosti se pozná podle toho, jak se postará o své slabé členy. Prostředky vložené do prevence společensky nežádoucích jevů jsou projevem zdravého rozumu: jejich výše je nepoměrně menší proti výši nákladů spojených s jevy, kterým pomáhají předcházet. Pracovníci a pracovnice poskytující sociální služby odvádí úctyhodnou a potřebnou práci. Je třeba ji náležitě ocenit. Vzdělávání v této oblasti je nezbytnou součástí rozvoje Královéhradeckého kraje a sociálních služeb v něm poskytovaných.

Účelné využití zdrojů

Rozvoj sociálních služeb musí respektovat zásady této strategie. Při nedostatku zdrojů je potřeba podporovat především rozvoj terénních a ambulantních služeb. Uživatelé a jejich rodiny se musí podílet odpovídající úhradou na zajištění sociálních služeb. Náklady sociálních služeb musí být pravidelně vyhodnocovány, v případě potřeby musí zadavatelé provést taková opatření, aby byly prostředky efektivně používány ve prospěch poskytování kvalitních služeb. Při organizaci sítě sociálních služeb je nezbytné dodržovat principy koncentrace kapacit – síť sociálních služeb rozšiřovat pouze o tolik subjektů, aby nebyly služby rozměňovány mezi příliš

mnoho poskytovatelů. V souvislosti s vývojem asistenčních technologií je nezbytné sledovat aktuální trendy a zavádět je do praxe v Královéhradeckém kraji. Tyto technologie mohou ušetřit řadu nákladů na lidské zdroje.

Zásady pro rozvoj a financování sítě sociálních služeb

Při rozvoji sítě sociálních služeb je nezbytné respektovat právo na rovnoměrný rozvoj sociálních služeb v celém území Královéhradeckého kraje. Královéhradecký kraj bude realizovat taková opatření, aby terénní služby byly dostupné v celém území kraje a ambulantní a pobytové služby byly organizovány tak, aby za nimi občané nemuseli dojíždět do vzdálených destinací. Při rozvoji sítě sociálních služeb by měly být upřednostněny ty služby, které Strategie, případně střednědobý plán sociálních služeb, považuje za prioritní. Terénní a ambulantní služby by měly být vždy upřednostňovány.

Při aktualizaci sítě sociálních služeb je nezbytné posuzovat potřebnost služby s přihlédnutím k podpoře obcí a zpracovaným plánům sociálních služeb obcí. Aktualizaci sítě sociálních služeb lze provádět s ohledem na dostupné finanční zdroje. Existence služeb, případně skutečnosti, že mají klienty, neznamená, že služba musí být přijata do sítě sociálních služeb, pokud bude v rozporu s touto strategií. Při přijímání nových poskytovatelů je nezbytné posuzovat také kvalitu poskytovaných služeb a podmínky, za kterých je poskytovatel schopen služby zajišťovat. Je nezbytné také respektovat princip koncentrace služeb tak, abychom poskytování sociálních služeb nerozdobili mezi mnoho malých a slabých poskytovatelů či služeb. Při rozšíření sítě sociálních služeb je nezbytné využít nejprve existujících zdrojů před přímým poskytováním služby Královéhradeckým krajem. A to za předpokladu, že je to výhodnější a je k dispozici vhodný poskytovatel.

Celostátní služby

Na území Královéhradeckého kraje je poskytována řada sociálních služeb, které jsou zařazeny do celostátní sítě sociálních služeb zpracovávané Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR. Je nezbytné tyto služby vyhodnocovat. Jsou-li kapacity těchto služeb na území kraje dostatečné, není účelné rozšiřovat síť Královéhradeckého kraje o obdobné služby. V případě potřeby rozšíření je vždy upřednostňována komunikace s celostátními službami a Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR, před rozšiřováním sítě sociálních služeb Královéhradeckého kraje o obdobné služby.

2.3 Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb na období 2018 až 2026

Oblast priorit zaměřených na posílení systému řízení a financování sítě sociálních služeb a místního partnerství.

V uplynulých letech výrazně rostlo zacílení služeb sociální péče na osoby se středně těžkou, těžkou a úplnou závislostí. Na pracovníky v sociálních službách jsou kladeny větší nároky na odbornost, psychickou odolnost i fyzické požadavky, **v terénní péči rostou**

požadavky na časovou dostupnost služeb, nově je vyžadována práce na směny i o víkendech. Odborná erudice je ve službách prevence zárukou efektivního poskytování služeb, které přispívají ke snižování závislosti uživatelů na sociálním systému. V malých službách se obtížně zajišťuje požadovaná časová dostupnost, služby mají problémy se zajištěním zastupitelnosti a obtížně se přizpůsobují změně poptávky. Obce se významně podílí na financování sociálních služeb, zajišťují více než 15 % potřebné vyrovnávací platby. Panuje však značná nerovnost mezi objemem spoluúčasti obcí na zajištění sociálních služeb. Účast obcí se pohybuje v rozmezí necelého procenta do 5 % výdajů obcí. Malé obce se na financování služeb nepodílejí vůbec. Sdružení prostředků obcí však může přispět k nárůstu velkého objemu služeb. V Libereckém kraji dochází k pilotnímu projektu financování sociálních služeb prostřednictvím sdružených prostředků obcí v rámci svazku obcí. Tento model má snížit administrativní náročnost pro obce, ale i pro poskytovatele sociálních služeb. Realizace projektu může být inspirací i pro Královéhradecký kraj. **Obce jsou významným partnerem při rozvoji sítě sociálních služeb. Aktivní přístup obcí k sociálním službám vede k provázanější spolupráci sociálních služeb a jejich efektivnějšímu řešení. Nezáměr obcí podporovat sociální služby je často důsledkem nedostupnosti sociálních služeb pro jejich obyvatele. Spoluúčast obcí při řešení nepříznivé sociální situace přináší přidanou hodnotu.** Obce hledají vhodná řešení, navazují sociální služby na veřejně dostupné služby.

Návrh strategie vyžaduje také velké investiční prostředky a klade nároky na přípravu a realizaci investic. Zejména v oblasti péče o seniory by bylo vhodné přispět obcím na rozvoj infrastruktury sociálních služeb a tím je motivovat k realizaci opatření dle této strategie. Aktivní účast obcí na investicích je zárukou toho, že se obce budou podílet také na provozu zařízení. Královéhradecký kraj podpořil v roce 2017 a 2018 prostřednictvím projektu Rozvoj regionálního partnerství v sociální oblasti na území obcí Královéhradeckého kraje proces plánování sociálních služeb na území 10 obcí s rozšířenou působností. Projekt také podporuje koordinaci poskytování sociálních služeb v území obcí s rozšířenou působností. Zkušenosti z realizace projektu ukazují, že **pokud obce znají potřeby svých obyvatel, jsou ochotnější se podílet na hledání jejich řešení.**

Je třeba zaměřit se na služby sociální prevence a sociální poradenství s důrazem na předcházení sociálnímu vyloučení a na začlenění osob do většinové společnosti. Konkrétními výstupy dokumentu jsou navržené aktivity a opatření, která mají zajistit koordinaci činností v oblasti sociálních služeb takovým způsobem, aby byly v maximální míře pokryty reálné potřeby území ve vazbě na potřeby konečných příjemců služeb – klientů. Pro další proces plánování kraj považuje za velmi důležité **zrychlení procesu komunitního plánování**, pokud možno na **celém území** kraje. Kraj **preferuje** v případě tvorby **komunitních plánů pro obce III. typu** plánování za **celá spádová území** těchto obcí. (kr-kraloverhadecky.cz)

2.4 Strategické plány na úrovni mikroregionů a MAS

2.4.1 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hradecký venkov 2021–2027

Nositelem strategie je místní akční skupina (MAS) Hradecký venkov o.p.s., která vznikla spojením svazků Nechanicko, Obce Památkové zóny 1866, Urbanická brázda, Hustířanka spolu s dalšími obcemi kolem města Smiřice. Úspěšná spolupráce a řešení podobných problémů v zázemí krajského města vedly v roce 2007 k založení obecně prospěšné společnosti Hradecký venkov za účelem strategické koordinace místního rozvoje.

MAS Hradecký venkov se rozkládá v Královéhradeckém kraji západně až severozápadně od města Hradce Králové. Díky této poloze území MAS vykazuje suburbanizační vlivy v rámci Hradeckopardubické aglomerace. Zájmové území má rozlohu 409,9 km² a z administrativního hlediska působí na území 63 obcí (na území 3 okresů, 3 obcí s rozšířenou působností a 5 obcí s pověřeným obecním úřadem).

V roce 2019 žilo v území MAS Hradecký venkov celkem 32 783 obyvatel a jejich počet má stále rostoucí tendenci. Velký vliv na to má migrace obyvatel z města do venkovského zázemí. Také věková struktura místních obyvatel je relativně příznivá.

Území je dobře napojeno na regionální dopravní síť a díky své poloze patří mezi vyhledávané lokality pro individuální bytovou výstavbu. Region nabízí kvalitní bydlení s čistým životním prostředím v zázemí Hradce Králové, který je nadregionálním spádovým centrem.

Region Hradeckého venkova se vyznačuje nízkou nezaměstnaností, ale vysokou vyjížděnou za prací mimo region. Na jeho území aktivně působí více jak 4 000 podnikatelských subjektů. V regionu, který má stabilizovanou síť škol, se realizuje akční plánování rozvoje vzdělávání.

Území MAS je produktivní zemědělskou oblastí s přirozenou úrodností půdy a dobrými klimatickými podmínkami v Polabské nížině. Je zde produkováno velké množství zemědělských produktů a tradičních výrobků.

Hradecký venkov plní funkci rekreačního území nejen pro své, ale i městské obyvatele. Na svém území nabízí turistům přírodní zajímavosti či kulturní památky, ale i řadu tras a cyklotras. Specifikem regionu je lázeňský cestovní ruch.

Činnost místních spolků a tradice pořádání kulturně-společenských či sportovních akcí vytváří základ aktivního komunitního života v regionu, který je podporován i veřejnou správou v jednotlivých obcích.

Pro udržitelný rozvoj regionu je důležitá nastavená dosavadní spolupráce a realizace úspěšných projektů, místní aktivisté mají k sobě blízko nejen geograficky, dlouhodobě spolupracují i v rámci mikroregionů – Urbanická brázda, Nechanicko, Obce Památkové zóny 1866 a Hustířanka.

Zájem o iniciaci veškerých aktivit směřoval, a i nadále směřuje ke koncepčnímu rozvoji regionu a ke vzájemné spolupráci mezi jednotlivými obcemi, městy a dalšími partnery z území, kteří se spolupodílejí aktivní participací na jednotlivých jednáních a výstupech. Nadstandartní spolupráce obcí a měst, svazků obcí s neziskovými a zájmovými organizacemi a spolky dává vyniknout vysoce profesionální spolupráci v regionu. Všichni se významnou měrou dobrovolnicky podílejí na kulturním, společenském a sportovním životě regionu a zajišťují volnočasové aktivity pro všechny věkové skupiny obyvatel. Partnerství je založeno na platformě kontinuálního dialogu všech, kteří mají aktivní zájem o spolupráci při rozvoji regionu a chtějí se spolupodílet na rozhodování o budoucím rozvoji regionu Hradecký venkov.

Posilování partnerství v regionu bude pokračovat i nadále při provozování pořízených výstupů společných projektů a při realizaci nových. K 31. 03. 2021 má MAS 47 partnerů z veřejného, soukromého neziskového a podnikatelského sektoru. Partneri se aktivně podílejí na činnosti v souladu se schváleným statutem společnosti a dalšími vnitřními předpisy. Počet partnerů MAS není omezen a do společných aktivit se může zapojit každý, kdo chce přispět svým dílem k rozvoji regionu. Místní partnerství má dlouholetou tradici, zkušenosti MAS získala plněním Strategického plánu LEADER 2007–2014 a realizováním Strategie komunitně vedeného místního rozvoje 2014–2020. Současný pracovní tým se aktivně podílí na rozvoji v regionu. Území se proti období 2014–2020 nezměnilo. Dne 28. prosince 2020 splnila MAS Hradecký venkov podmínky kontroly dodržování standardů místních akčních skupin pro programové období 2021–2027.

Analýza rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území působnosti MAS

Rozvoj lidského kapitálu a sociální soudržnosti v území

Území Hradeckého venkova má stabilizovanou síť škol v regionu, malotřídní fungují i jako komunitní školy. MAS realizuje místní akční plánování v oblasti regionálního školství. Na podporu vzdělávání všech věkových kategorií je kladen velký důraz s akcentem na posílení lidského kapitálu v regionu a klíčových kompetencí obyvatel. Aktivní činnost místních spolků a tradice pořádaných akcí je základem rozvoje komunitního života v regionu. Vytvořený místní sociální kapitál tak bude důležitým předpokladem pro posílení sociální soudržnosti, vztahů a solidarity místních obyvatel.

Potřeba reagovat na demografický vývoj v regionu

MAS Hradecký venkov se vyznačuje rostoucím počtem obyvatel a příznivou věkovou strukturou, což je dáno mj. polohou regionu v zázemí krajského města (proces suburbanizace). Region proto musí zachytit tento trend a zajistit dostatečné podmínky pro příliv mladého obyvatelstva, nejen dostupným bydlením, ale i odpovídajícími službami pro mladou generaci včetně jejího udržení v regionu a zapojení do aktivního života. Naopak musí region reagovat i na postupný proces stárnutí místních obyvatel, pro které je třeba vytvořit kvalitní životní podmínky včetně sociálních služeb.

Bezpečné a kvalitní prostředí a služby pro občany

Hradecký venkov nabízí obyvatelům atraktivní venkovské bydlení v zázemí města Hradec Králové, které slouží jako spádové centrum pro služby vyššího řádu. Základní občanskou vybavenost včetně služeb a veřejné správy je třeba ale udržet přímo v obcích regionu, aby byly lépe dostupné obyvatelům regionu. Atraktivita regionu je také dána kvalitním a bezpečným veřejným prostorem včetně vybavenosti v jednotlivých obcích. K tomu přispěje i revitalizace veřejných prostranství a veřejných budov včetně tzv. brownfields v jednotlivých obcích.

Udržení kulturního dědictví a rekreační potenciál území

MAS Hradecký venkov není sice klasickou turistickou destinací, ale plní i funkci rekreačního území nejen pro své, ale i městské obyvatele. Na svém celém území nabízí turistům přírodní zajímavosti či kulturní památky, ale i řadu tras a cyklotras. Specifikem regionu je lázeňský cestovní ruch (Lázně Velichovky). Udržení kulturního dědictví na venkově, včetně místních a regionálních tradic či zvyků, je důležité pro uchování venkovského rázu regionu, na kterém může stavět svůj turistický/rekreační potenciál včetně rozvoje kulturních a kreativních odvětví.

Moderní infrastruktura na venkově a zlepšení dostupnosti a mobility

Moderní infrastruktura na venkově je základním předpokladem zajištění kvality života pro místní obyvatele. Hradecký venkov podporuje dopravní dostupnost v celém regionu ve vazbě na její bezpečnost a mobilitu obyvatel. Zároveň obce by měly mít kvalitní napojení na technické sítě včetně odvádění odpadních vod. Velkou výzvou pro celý region je podpora zavádění vysokorychlostního internetu v obcích včetně rozvoje digitalizace a elektronizace agend.

Ochrana ŽP a adaptace na změnu klimatu

Kvalitní životní prostředí je vyhledávaným benefitem života ve venkovském regionu. Proto by měl i Hradecký venkov o něj pečovat a chránit ho, aby mohl nadále nabízet obyvatelům udržované a čisté prostředí pro život v regionu. Je třeba nadále revitalizovat a chránit přírodní prvky a udržitelně hospodařit v místní kulturní krajině s aglomeračním vlivem. Ekologizace lidských činností přispěje k rozvoji oběhového hospodaření a k efektnímu využívání energií a místních zdrojů. S bojem proti klimatické změně pomůže podpora zavádění adaptačních opatření (sucho, hospodaření s vodou, zeleň...).

Podpora lokální ekonomiky a zaměstnanosti

Území Hradeckého venkova je tradiční zemědělskou oblastí, ležící v Polabské nížině, v zázemí města Hradec Králové. Vyznačuje se nízkou nezaměstnaností a vysokou dojížděkou za prací, především do krajského města. V území je produkováno velké množství tradičních výrobků či zemědělských produktů. Je třeba se zaměřit na rozvoj tradiční lokální ekonomiky s akcentem na její konkurenceschopnost a zavádění inovací. Podpora podnikání a zaměstnanosti přinese tvorbu nových pracovních míst přímo v regionu.

Společné plánování a spolupráce aktérů

Základem udržitelného rozvoje Hradeckého venkova je efektivní správa a řízení regionu a kvalitní strategické a územní plánování postavené na partnerství místních aktérů. Funguje zde již několik let dlouhodobá spolupráce partnerů na různých úrovních (obcí, MAS, DSO...) postavená na komunitně vedeném místním rozvoji. Příkladem jsou zrealizované úspěšné projekty a zapojování partnerů do celého procesu. Toto vše je předpokladem pro to, aby Hradecký venkov měl do budoucna parametry chytrého venkova.

VIZE MAS Hradecký venkov 2030

Hradecký venkov je kvalitním venkovským regionem v zázemí krajského města, ve kterém žijí a pracují spokojení lidé. Udržitelný rozvoj území je postavený na spolupráci partnerů včetně využití místních zdrojů a kapacit a respektující principy chytrého venkova.

Opatření 1.1.2 Komunitní život

- podpora aktivního života obyvatel na venkově a spolkové činnosti v obcích včetně jejich zázemí (kulturní prostory, klubovny, ...)
- pořádání místních a regionálních kulturně-společenských či sportovních akcí, rozvoj spolupráce a propagace
- obnova venkovských tradic, kulturního dědictví, řemesel a zvyků, podpora zapojování a práce s mládeží na venkově
- rozvoj komunitních center, podpora mezigeneračních aktivit vedoucí ke zlepšení mezilidských a rodinných vztahů
- rekonstrukce kulturních domů, využití stávajících prostor pro komunitní život včetně jejich vybavení (knihovny, sokolovny...)
- budování venkovních sportovišť a zázemí, dětských hřišť, víceúčelových i krytých prostor pro sport a tělovýchovu
- podpora zdraví, pohybu a sportu, rozvoj sportovně rekreačních areálů či odpočinkových a naučných zón (koupání, sportování, rekreace...)

Opatření 1.1.3 Integrace a soudržnost

- řízení a plánování komunitní sociální práce, podpora sociálních služeb na venkově s důrazem na život v přirozeném prostředí
- podpora poskytování vybraných sociálních služeb, další rozvoj terénních a pečovatelských služeb, odborné sociální poradenství, terénní programy
- prevence sociálního vyloučení a podpora osob sociálně vyloučených nebo ohrožených sociálním vyloučením (hendikep, závislost, dluhy...)
- sociální práce s důrazem na posílení kompetencí obcí, podpora dostupného (a sociálního) bydlení a komunitních center
- aktivity reagující na stárnutí obyvatel, zajištění odpovídajících služeb a kapacit pro seniory, podpora aktivního stárnutí

- podpora sdílené a neformální péče včetně domácí hospicové a paliativní péče, posílení prvků svépomoci, vzájemné pomoci, aktivizace a participace cílových skupin a jejich zapojování do života v komunitě, sociálně-aktivizační programy
 - posílené sociálních vztahů a solidarity, podpora rodiny a mezigenerační výměny, sousedské výpomoci a dobrovolnictví
- (hradeckyvenkov.cz)

2.4.2 Strategický plán rozvoje Mikroregionu Urbanická brázda na období 2024–2030

Stav sociálních služeb odráží v současné době možnosti území. V území působí terénní služby, pobytové služby téměř chybí. Občané využívají služby v Hradci Králové. Domovy pro seniory a se zvláštním určením jsou nejbližší v Hradci Králové, Černožicích, Novém Bydžově a v Třeběchovicích pod Orebem. Občané mohou využívat terénní ošetrovatelské a pečovatelské služby odborných organizací z Hradce Králové. V obci Kratonohy funguje domov pro seniory, který poskytuje pobytové sociální služby, dále poradenskou a konzultační činnost pro seniory a jejich blízké, výchovně vzdělávací aktivity, organizování a zajišťování kulturních akcí a vzdělávacích programů a kurzů pro seniory. Další poskytovatelé sociálních služeb působí mimo region, existují i služby bez registrace. Poradenství v sociální oblasti poskytuje také neziskový sektor a obce. Základní zdravotnickou péči zajišťuje síť soukromých lékařů (4x praktik, 3x stomatolog, 2x lékárna). V rámci mikroregionu je realizováno komunitní sociální plánování.

Strategická vize: Mikroregion Urbanická brázda je svazek obcí, jehož udržitelný rozvoj je postavený na vzájemné spolupráci všech místních aktérů, a který poskytuje svým obyvatelům kvalitní podmínky pro bydlení, práci a rekreaci v zázemí krajského města.

Priorita 3: Místní lidé, spolupráce a komunitní život

Opatření 3.1 Občanská vybavenost a služby

Opatření je zaměřeno na zajištění a rozvoj veřejných služeb v regionu včetně občanské vybavenosti v obcích.

Příklady aktivit a projektů:

- rozvoj vzdělávání (i neformálního) a zajištění odpovídajícího vybavení a zázemí pro školy
- podpora terénních i pobytových sociálních služeb a dostupného bydlení v regionu
- zajištění zázemí pro rozvoj občanské vybavenosti (multifunkční domy, pošta, sály, ...)

Opatření 3.2: Volnočasové aktivity a spolková činnost

Opatření je zaměřeno na podporu místních spolků a jejich zázemí včetně pořádání volnočasových akcí.

Příklady aktivit a projektů:

- výstavba a rekonstrukce sportovišť, rekreačních areálů a dětských hřišť
- rekonstrukce, příp. budování kulturních zařízení, knihoven a komunitních center
- pořádání různých kulturních a sportovních akcí a podpora místních spolků
- rozvoj rekreační funkce mikroregionu včetně souvisejícího vybavení
- podpora a zpřístupnění kulturního dědictví na venkově

Opatření 3.3: Spolupráce, společné plánování a řízení

Opatření je zaměřeno na zajištění fungování veřejné správy včetně svazku obcí, vzájemnou spolupráci a společné plánování v regionu.

Příklady aktivit a projektů:

- podpora strategického a územního plánování, zajištění fungování a činnosti DSO v regionu, informační a koordinační role DSO pro obce, projektové poradenství ze strany svazku obcí, realizace společných projektů, pořádání akcí, sdílení dobré praxe a vzájemných zkušeností, podpora podnikání a marketingové aktivity.

(urbanicko.cz)

2.4.3 Strategický plán rozvoje Mikroregionu Nechanicko 2023–2030

Dostupnost zdravotních a sociálních služeb v obcích mikroregionu není zcela dostatečná. V obcích Dohalice, Mžany a Stračov ordinuje praktická lékařka pro dospělé. Ordinance praktického lékaře je také v Nechanicích a Stěžerách. Stomatologie je k dispozici ve městě Nechanice a v obci Stěžery. Ordinance lékaře pro děti a dorost není již provozována v žádné obci mikroregionu. V obci Stěžery působí v Centru integrovaných služeb urologická ambulance, logopedie, dětská poradna, lékárna. V Nechanicích je gynekologická ambulance a lékárna. Za ostatními specializovanými zdravotnickými službami obyvatelé dojíždí zejména do Hradce Králové.

Ve městě Nechanice je od roku 1996 v provozu Léčebna návykových nemocí, detašované pracoviště Psychiatrické kliniky Fakultní nemocnice HK, specializace na dobrovolnou odvykací léčbu pro osoby starší 18 let závislé na alkoholu, nealkoholových drogách, patologickém hráčství a dalších formách návykového chování např. sociální sítě, mobilní telefony, PC hry, nutkavé nakupování apod.

V Nechanicích funguje dětský domov pro děti a mládež ve věku od 3 do 18 let bez závažných poruch chování. Po dovršení plnoletosti mohou mladí lidé zůstat v domově do 26 let za předpokladu, že se připravují na povolání.

Péči o seniory v mikroregionu nabízí soukromé zařízení Senior centrum Nechanice s.r.o. Cílovou skupinou jsou senioři zejména od 65 let věku, kteří jsou z důvodu snížené soběstačnosti odkázáni na pomoc druhých, lidé s chronickým onemocněním nebo se zdravotním postižením, zejména v důsledku projevů stáří. Poskytovány jsou ubytovací, stravovací, pečovatelské a další služby. Provozováno je také denní centrum pro seniory, kteří vyžadují stálou péči, kterou jim nemohou blízcí po celý den zajistit, a to v době od 8 do 18 hodin. Další nabízenou službou jsou odlehčovací krátkodobé pobyty pro seniory.

V obci Stěžery je v plánu vybudovat lůžkový hospic, který bude provozovat Oblastní charita Hradec Králové.

Strategická vize mikroregionu Nechanicko:

Mikroregion Nechanicko je stabilizovaný venkovský region s čistým životním prostředím, kvalitní infrastrukturou, který nabízí příjemné, přitažlivé a moderní prostředí k životu pro všechny generace.

Pro dosažení dobrých podmínek pro život v mikroregionu je klíčové udržet rozsah veřejných služeb a občanské vybavenosti v území, zlepšovat jejich dostupnost, zvyšovat jejich kvalitu a posilovat komunitní a spolkový život v obcích. Spolupracovat na vytvoření sítě sociálních služeb, které budou místně i časově dostupné pro potřebné cílové skupiny.

Tato prioritní oblast strategie zaměřuje pozornost na dostupnou a kvalitní občanskou vybavenost a základní služby, dostupné a kvalitní počáteční vzdělávání, dostupnou, dostatečnou a kvalitní nabídku sociálních a zdravotních služeb pro potřebné obyvatele v mikroregionu včetně bydlení a bezpečného prostředí. Všechny tyto oblasti jsou základním předpokladem kvalitního a spokojeného života v území.

Cíl 3.1. Dostupné veřejné služby

Obce mikroregionu chtějí pro své obyvatele udržet a rozvíjet občanskou vybavenost a veřejné služby, zvyšovat jejich dostupnost a kvalitu. V oblastech, kde je to reálné, budou vzájemně spolupracovat na zajištění a služby si navzájem sdílet.

Opatření 3.1.1. Kvalitní nabídka počátečního vzdělávání

Opatření se zaměřuje na zajištění dostatečné kapacity vzdělávání na území mikroregionu včetně údržby a modernizaci technického stavu a vybavenosti jednotlivých škol a jejich zázemí v obcích, které bude odpovídat moderním trendům a požadavkům na vzdělávání a bude nabízet příjemné prostředí jak učitelům, tak žákům.

Opatření 3.1.2. Dostupné základní zdravotní a sociální služby v mikroregionu

Obce mikroregionu budou spolupracovat na zajištění dostupných sociálních a zdravotních služeb. Obce mikroregionu budou spolupracovat při zajištění, doplňování a zprostředkování poskytovatelů sociálních služeb. Mikroregion může fungovat jako společná platforma pro koncepci a koordinování sociálních služeb. Obce mikroregionu budou také společně usilovat o lepší dostupnost základní lékařské péče (praktický lékař, pediatr, zubař) pro obyvatele v mikroregionu, budou spolupracovat při vytváření podmínek pro získání nových lékařských praxí a udržení či modernizaci praxí stávajících, případně o nastavení takových podmínek, které přispějí k zajištění adekvátní, dostupné a kvalitní zdravotní péče.

Příklady typových aktivit:

- výstavba/modernizace infrastruktury pro sociální a zdravotní služby; vytvoření pozice společného koordinátora sociálních služeb; vytváření podmínek pro rozvoj sociálních služeb např. mapování potřeb, poptávky (spolupráce s odborem sociálních věcí SO ORP Hradec Králové), zprostředkování informací a směřování potenciálních klientů na jednotlivé služby, udržování přehledu o možnostech získání sociální služby v mikroregionu a okolí a získávání informací o kvalitě apod.; sdílení zkušeností při poskytování a zprostředkování sociálních služeb; spolupráce při doplňování a zprostředkování, společné oslovování nebo jednání s

poskytovateli sociálních služeb, koordinace aktivit např. poskytnutí prostor, výhodné pronájmy, zprostředkování kontaktů s obyvateli, směřování na určité služby, sdílení nákladů na provoz aj.

Cíl 3.2. Pestrý spolkový život a místní kultura

V obcích mikroregionu působí mnoho spolků, které organizují zájmové aktivity a nabízejí lidem pestré možnosti sportování i zábavy. Kvalitní, různorodá nabídka volnočasových a zájmových aktivit je významnou složkou image mikroregionu a má značný vliv na přitažlivost území pro nově příchozí i pro jeho stávající obyvatele. Obce chtějí pokračovat v rozvoji těchto aktivit, podporovat aktivní činnost spolků tak, aby nabízely příležitosti zajímavého, aktivního trávení volného času všem obyvatelům mikroregionu.

Opatření 3.2.1. Kvalitní a dostupná infrastruktura pro aktivní volný čas

Opatření je zaměřeno na vytvoření a zkvalitnění podmínek a zázemí pro činnost subjektů, které v území zajišťují nabídku na aktivní trávení volného času – kulturní, sportovní, volnočasové aktivity. Infrastruktura v mnoha obcích vyžaduje modernizaci a v některých obcích chybí nebo je v nevyhovujících prostorech.

Opatření 3.2.2. Nabídka společenských, kulturních, sportovních a zájmových aktivit

Mikroregion a jeho obce budou organizovat společné akce všech obcí mikroregionu. Obce mikroregionu budou nadále podporovat zájmovou a spolkovou činnost, tradiční a úspěšné kulturní společenské a sportovní akce, budou je vzájemně koordinovat a společně či jednotlivě budou iniciovat nové typy a možnosti zájmové činnosti a aktivního trávení volného času.

Cíl 3.3. Dostupné bydlení /Příležitosti pro bydlení

Zajištění lepší nabídky příležitostí pro bydlení pro všechny generace, je zejména záležitostí obcí samotných a mikroregion v této oblasti může být aktivní jen omezeným způsobem. Obce mikroregionu se liší také zájmem o novou výstavbu. Opatření se proto soustředí jednak na vytváření podmínek pro bydlení a dále pak na koordinaci aktivit a výměnu zkušeností.

Opatření 3.3.1. Podmínky pro příchod nových obyvatel

Opatření se zaměřuje na podporu aktivit souvisejících se zajištěním bydlení pro různé cílové skupiny. Jedná se jak o zkvalitnění stávajícího bytového fondu, tak budování nového. Opatření reaguje na atraktivitu obcí mikroregionu pro bydlení a podporuje i rozšiřování možností pro individuální bytovou výstavbu.

Opatření 3.3.2. Sociální bydlení

Opatření se zaměřuje na nastavení společného systému při zajištění podpory a bydlení pro osoby v bytové nouzi nebo bytovou nouzí ohrožených. Aktivity jsou zaměřeny na pořízení a adaptaci bytů, bytových domů a nebytových prostor pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení.

Příklady typových aktivit:

- výstavba nových sociálních bytů; rekonstrukce a úpravy objektu, domu, bytu pro účely sociálního bydlení; nákup nezbytného základního vybavení bytové jednotky včetně nábytku; realizace a spolupráce obcí v kontextu připravovaného Zákona o podpoře bydlení a další.

Od ledna 2024 je po dobu tří let v malých obcích mikroregionu realizován Projekt “Sociální práce v mikroregionu Nechanicko“. Jedná se o podporu osob vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených, z komunity malých obcí, zejména podpora osob vyčleněných nebo ohroženým vyčleněním mimo běžný život společnosti, do které se v důsledku nepříznivé sociální situace, zdravotních handicapů nebo jiných omezení nemohou zapojit. Na území je aktivně prováděna profesionální sociální práce a propagace sociálních služeb tak, aby o službách byli potřební informováni.

V mikroregionu Nechanicko je profesionální sociální práce zaměřena především na seniory ohrožené sociálním vyloučením, osoby se zdravotním postižením a pečující osoby a osoby vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením v rámci poskytování sociálního bydlení, které je v území téměř nedostupné.

Důležitou součástí je úzká spolupráce se zástupci samospráv, pomoc při výkonu opatrovnictví, zvláštního příjemce dávky, vyjednávání se sociálními a dalšími službami atd. Dále úzká a pravidelná spolupráce s Magistrátem města Hradec Králové a Krajským úřadem Královéhradeckého kraje a také vzdělávání. (nechanicko.cz)

2.4.4 Program rozvoje DSO Hustířanka na období 2019–2026

Plán společných aktivit Mikroregionu Hustířanka 2019–2026 je hlavním koncepčním dokumentem Dobrovolného svazku obcí Mikroregionu Hustířanka. Zachycuje situaci v jednotlivých obcích i regionu jako celku a formuluje společné rozvojové záměry. Za situace, kdy všechny obce mikroregionu Hustířanka mají zpracované programy rozvoje obcí, se může plán společných aktivit stát rozvojovým průnikem a nadstavbou programů rozvoje jednotlivých obcí. Je třeba také reflektovat posílení role místních akčních skupin, které rovněž komplexně usilují o rozvoj území. Vystává tak nová potřeba vyjasnění role svazku obcí jako partnera místní akční skupiny, který koordinuje rozvojová témata v kompetencích obcí. Plán společných aktivit slouží jako:

- Nástroj ke koordinaci řešení problémů přesahujících území jedné obce (např. prosazování dopravních řešení, komplexní pozemkové úpravy, úpravy krajiny, protipovodňová opatření apod.).
- Podklad pro realizaci společných projektů obcí a pro získání dotační podpory.
- Východisko pro posílení spolupráce dalších subjektů v rámci regionu (občané, neziskové organizace, podnikatelé).

Východisko pro navázání spolupráce s dalšími aktéry rozvoje (např. při spolupráci se subjekty mimo mikroregion).

Nezaměstnanost

V otázce nezaměstnanosti a situace na trhu práce je srovnání obtížné. Příčinou je skutečnost, že svazek se rozkládá na území třech okresů. U všech obcí mikroregionu je míra nezaměstnanosti vyčíslena podle obcí a zároveň podle oblastí jednotlivých okresů, do kterých

obce spadají – těmito oblastmi jsou Královédvorský, Jaroměřský a Smiřický. S těmito oblastmi jsou obce také srovnávány. Nelze srovnávat s celými okresy, např. okres Hradec Králové a tři obce na hranici tohoto okresu, protože údaje by měly špatnou vypovídací hodnotu.

Sociální a kulturní infrastruktura

Občanská vybavenost v uspokojivém množství a kvalitě je zajištěna v obcích Dubenec a Velichovky. Mnohé potřeby obyvatel mikroregionu uspokojují v okolních městech Jaroměř, Dvůr Králové nad Labem či Hradec Králové. Zde lze nalézt široké spektrum služeb, občanské vybavenosti a kulturních zařízení. Největší snahou, která je společná všech obcím, je zachování základního občanského vybavení jako jsou mateřské a základní školy či prodejny potravin. Jedná se ovšem o záležitosti, které v mnoha případech výrazně převyšují finanční možnosti jednotlivých obcí. Udržet obchod či obecní hostinec je finančně nákladné a mnohé obce je provozují se ztrátou. Vývojem ekonomiky se obchody a pohostinství, bohužel, často uzavírají.

Zdravotnictví

Lékařské služby ve většině obcí nejsou zastoupeny. Praktický lékař je dostupný pouze v obci Dubenec. Další praktičtí lékaři, dětský lékař, stomatolog nebo gynekolog jsou dostupní ve Dvoře Králové nad Labem a v Jaroměři, kam je dostupnost pouze ve všední dny nebo nutná doprava automobilem. V těchto městech se nachází další specializovaná lékařská pracoviště, jako ORL, chirurgie a ostatní zdravotní péče včetně lékáren. Spádová nemocnice je taktéž ve Dvoře Králové n/L, která však nemá porodnici, jsou využívány porodnice v Trutnově a Náchodě. Fakultní nemocnice je v Hradci Králové. Zdravotnická záchranná služba má stanoviště ve Dvoře Králové n/L nebo v Jaroměři, kde je deklarováno splnění legislativně stanovené maximální dojezdové doby 15-30 minut. Pobytová zařízení sociálních služeb pro seniory, osoby se zdravotní postižením apod. mohou občané využít ve městě Dvůr Králové n/L.

Sociální péče

V obcích se nenachází žádné zařízení sociální péče. Péči o seniory a zdravotně znevýhodněné osoby zajišťují rodinní příslušníci. Je možno ale využít služeb Diakonie Dvůr Králové n/L se střediskem v Doubravici, dále Pečovatelské služby a Farní Charity ve Dvoře Králové n/L, která zajišťuje i osobní asistenci a služby v domácím prostředí. Občané mohou využívat služby Diakonie ČCE, středisko Dvůr Králové n/L anebo pečovatelské služby města Dvora králové n/L. Obce na základě darovací smlouvy přispívají výše uvedeným organizacím za využívání služeb občany v obcích DSO Hustiřanka. Podmínky pro život seniorů jsou v DSO Hustiřanka kvalitní. Pravidelně se pořádají různá setkání seniorů. V letních měsících je to vystoupení různých interpretů pro jejich věkovou skupinu na nedalekém letním parketu v Lanžově. V seniorské skupině je čteně zastoupena skupina mladších seniorů do 70 let. Ti se aktivní podílejí na společenském životě v obcích. Pomáhají s organizací všech akcí pořádaných obcí. Sociální služby jsou pro seniory dostupné v nedalekém Dvoře Králové n/L, dále v Domě sv. Josefa v Žirči nebo Domově důchodců v Černožicích.

Strategická vize

Vizi Mikroregionu Hustířanka je vytváření podmínek pro hospodářský, sociální, kulturní rozvoj území svazku jako celku i jeho jednotlivých členských obcí tak, aby byl vytvořen stabilizovaný venkovský mikroregion s prosperujícím multifunkčním zemědělstvím v ekologicky vyvážené krajině, s lázeňskou, venkovskou a rekreační turistikou, s kvalitní technickou infrastrukturou a s neklesajícím počtem obyvatelstva.

Priorita opatření Podpora činnosti svazku s cílem prosazování společných zájmů

- ❖ zavedení tradice pořádání kulturních a sportovních akcí
- ❖ podpora činnosti spolků
- ❖ sociální činnost pro seniory
- ❖ rozšíření činnosti kulturních zařízení v jednotlivých obcích
- ❖ propagace významných osobností a událostí v mikroregionu nejrůznějšími typy akcí
- ❖ zajištění internetizace obcí, zajištění informovanosti obcí
(hustiranka.cz/)

2.4.5 Strategický plán rozvoje Mikroregionu Obce památkové zóny 1866 na období 2023-2030

Strategický plán Mikroregionu Obcí památkové zóny 1866 zahrnuje klíčová opatření pro zajištění a rozvoj sociálních služeb v regionu. Plán se zaměřuje na vytvoření zařízení sociálních služeb, což zahrnuje výstavbu nových objektů, přestavbu nevyužitých budov na objekty sociálních služeb a změnu využití stávajících prostor pro potřeby domovů pro seniory a denních stacionářů. Další důležitou oblastí je podpora terénních, pečovatelských a dalších sociálně-zdravotních služeb. Plán také zahrnuje aktivity na pomoc seniorům jako je monitoring nouzových situací, rozvážka nákupů a stravy, senior taxi a vzdělávání pomocí technologií. Zajištění a zvýšení úrovně zdravotních a sociálních služeb je velmi důležité pro celkový rozvoj a prosperitu venkovských oblastí a pro udržení životaschopných komunit. Dostupné služby umožní seniorům zůstat co nejdéle ve svém domácím prostředí.

Dostupnost služeb základního občanského vybavení

Základní škola je ve dvou největších obcích mikroregionu (ve Věstarech 2 stupně, v Hoříněvsi malotřídka, aktuálně 2 třídy), mateřská škola ve čtyřech obcích a dětská skupina ve dvou obcích. Vybavenost obcí mikroregionu je odpovídající jejich velikosti: v obci Hoříněves je zdravotní středisko s ordinacemi praktického a zubního lékaře, ve Věstarech zahrnuje zdravotní středisko ordinaci praktického lékaře, praktického lékaře pro děti a dorost, jednu ordinaci zubního lékaře a lékárnu. Poskytovatelé sociálních služeb přímo v mikroregionu nejsou, působí zde však terénní služby (např. Obecný zájem, z. ú., Smiřice, Centrum sociální pomoci a služeb, o. p. s. Hradec Králové). V obcích mikroregionu není služebna Policie ČR ani městské policie. V mikroregionu je poměrně nízká vybavenost prodejnami s potravinami (absence ve 12 místních částech, jinde často omezená prodejní doba). Rizikem pro uspokojení potřeb obyvatel je nižší zastoupení základní občanské vybavenosti v obcích (zejména prodejen smíšeného zboží, poštovních služeb), nedostatečné zázemí pro kulturně společenské aktivity,

absence sociálních služeb přímo v řešeném území, horší dostupnost některých zdravotnických služeb, vysoký podíl vyjíždějících do škol a zaměstnání z řešeného území, dílčí negativní dopady suburbánní polohy mikroregionu vzhledem k HK (místy vč. prvků sociální segregace).

Vize: Respekt k minulosti, víra v budoucnost

Prioritní oblast 2: Občanské vybavení, památky a komunitní život

Cíl 2.1 Odpovídající nabídka veřejných a komerčních služeb

Opatření 2.1.2 Dostupné sociální a zdravotní služby

Zdůvodnění opatření: Opatření je zaměřeno na zajišťování a zvyšování úrovně zdravotních a sociálních služeb. Dostupné sociální a zdravotní služby jsou zásadní pro celkový rozvoj a prosperitu venkovských oblastí a přispívají k udržení životaschopných komunit. Vzhledem k trendu stárnutí populace je klíčové mít v mikroregionu dostupné služby, které odpovídají potřebám seniorů a umožňují jim zůstat ve svém domácím prostředí co nejdéle.

Příklady aktivit:

- vytvoření zařízení sociálních služeb – výstavba nových objektů / přestavba nevyužitých nebo nevhodně využitých budov na objekty sociálních služeb / změna využití stávajících prostor prosociální služby (domovy pro seniory, denní stacionáře aj.)
- aktivity na udržení zdravotních služeb v území
- podpora rozvoje terénních ošetrovatelských, pečovatelských a dalších sociálně-zdravotních služeb
- sdílený terénní pracovník pro sociální služby
- aktivity na pomoc seniorům (monitoring nouzových situací, rozvážka nákupů a stravy, senior taxi, vzdělávání a pomoc s využíváním nových technologií aj.)

Cíl 2.3 Kvalitní zázemí pro volnočasové aktivity

Opatření 2.3.1 Modernizace/výstavba infrastruktury pro volný čas

Zdůvodnění opatření: Kvalitní infrastruktura pro volný čas je jedním z předpokladů spokojenosti místních obyvatel, a do jisté míry může obcím mikroregionu zvýšit atraktivitu jejich území. Vybavenost tohoto typu v mnoha obcích vyžaduje modernizaci, někde zcela chybí nebo je v nevyhovujících prostorech. V dotazníkovém šetření byla též identifikována potřeba modernizace či výstavby zařízení pro sport a volný čas.

Příklady aktivit:

- výstavba nových dětských hřišť a údržba těch stávajících
- výstavba, rekonstrukce a údržba areálů/objektů sportovišť
- rekonstrukce objektů pro další volnočasové aktivity
- vytvoření komunitních center (vč. úpravy stávajících objektů pro tuto funkci)
- instalace prvků pro pohybové aktivity seniorů
- výstavba přístřešků, altánů a drobného mobiliáře pro volnočasové aktivity

2.5 Dokumenty a zdroje dat na úrovni obcí

2.5.1 Šestý plán rozvoje sociálních služeb Smiřicka na období 2023–2025

Kompletní strategický dokument v sociální oblasti má zpracován město Smiřice. Dále má zpracovány Standardy kvality pro orgány sociálně-právní ochrany dětí.

V regionu Smiřicka jsou zastoupeny zejména terénní služby pro seniory a zdravotně postižené, dále základní poradenství a odborné sociální poradenství pro všechny cílové skupiny a terénní práce s mládeží a menšinami. Rezidenční službu zastupuje Domov důchodců v Černožicích. Největšími poskytovateli sociálních služeb v regionu jsou Obecný zájem, z.ú. zajišťující pečovatelskou a odlehčovací službu, dále jsou také půjčovnou kompenzačních pomůcek a Domov důchodců v Černožicích.

V prosinci 2017 byl zahájen provoz v nově zrekonstruovaném objektu Domova důchodců Černožice s novou kapacitou klientů a to konkrétně 16 klientů domova důchodců a 86 klientů domova ve zvláštním režimu. V roce 2022 došlo k restrukturalizaci, v rámci, které bylo zahájeno poskytování služeb pouze ve zvláštním režimu, osobám od 40 let věku, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění, a osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a ostatními typy demencí. Celková kapacita domova je 102 lůžek. V červnu 2022 došlo v rámci domova ke zřízení paliativního pokoje, aby rodiny mohly doprovázet blízké při jejich odchodu bezprostředně v domově.

Další aktivní poskytovatelé služeb v regionu:

Aufori, o.p.s.

- program podpory rodiny; terénní programy – program podpory rodiny (terénní sociálně aktivizační služba pomáhající rodinám s dětmi s plněním školních povinností, péčí a výchovou, hospodařením v důsledku chudoby), organizace zajišťuje v těchto rodinách také doučování přímo v domácnosti v rámci programu Učí se celá rodina; terénní programy (terénní služba pomáhající lidem ohroženým nebo sociálně vyloučeným). Podpora sociálního fungování a pomoc při problému s bydlením, s prací a s dluhy.

Salinger, z. s.

- Multitým pro rodiny s dětmi ve věku 6-16 let, jejichž zdraví a fungování je ohroženo duševním onemocněním, služba je poskytována terénní i ambulantní formou.

Péče o duševní zdraví, z. s.

- Poskytovatel zdravotně-sociálních služeb starším 16 let, kteří se potýkají s problémy vycházejícími z duševního onemocnění, služba je poskytována terénní formou a je zajišťována multidisciplinárním týmem, který zahrnuje odborníky jak ze sociální, tak zdravotní oblasti. Klienti mohou dojíždět do Centra duševního zdraví, kde je služba poskytována ambulantní formou.

Lexus, z. ú.

- Sociální a adiktologické služby pro uživatele drog, alkoholu, pro patologické hráče, osoby v konfliktu se zákonem a ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody

Občanské sdružení HEWER

- Služby osobní asistence pro osoby se sníženou soběstačností

Centrum pomoci lidem s PAS, z. ú.

- Sociální rehabilitace pro osoby s poruchou autistického spektra (PAS)

Skok do života, o.p.s.

- Služby lidem s mentálním postižením

Oblastní charita Hradec Králové

- Pečovatelská služba, domácí zdravotní péče, domácí hospicová péče, azylové domy, denní centrum, sociální šatník, raná péče, intervenční centrum, poradna pro lidi v tísní

Pracoviště ošetrovatelské a pečovatelské služby

- Poskytovatel domácí zdravotní a pečovatelské péče, půjčovna kompenzačních pomůcek

Občanské poradenské středisko, o.p.s. Hradec Králové

- Poradenství v oblasti dluhové problematiky, bydlení, rodiny, pomoc obětem trestných činů aj.

Centrum sociální pomoci a služeb Hradec Králové

- Pečovatelská služba, denní stacionář, středisko osobní hygieny, manželská a rodinná poradna

Zdravotnická zařízení se nacházejí ve Smiřicích, Černožicích a Hoříněvsi. Ve Smiřicích ordinují dva praktičtí lékaři pro dospělé a jeden pro děti a dorost. Dále působí ve Smiřicích gynekolog, internista, stomatolog, k dispozici je rovněž rehabilitace a zubní laboratoře. V prostorách zdravotního střediska ve Smiřicích vznikla v roce 2012 optika a ordinuje zde oční lékař. V obci Černožice působí praktický lékař a dva stomatologové. V Hoříněvsi ordinuje praktický lékař a stomatolog. Lékárny provozují svoji činnost ve Smiřicích a Černožicích.

Priority, cíle, opatření

Priority jsou oblasti, které je nutné v rámci plánování sociálních služeb řešit přednostně. Naplňování priorit ve stanoveném čase je podstatou realizace plánu rozvoje sociálních služeb. Tato činnost proto musí být systematická, plánovaná a průběžně vyhodnocovaná. Na základě vyhodnocení předchozích období lze konstatovat, že základní priority zůstávají u všech cílových skupin stejné. Poměrně zásadním problémem zůstává i nadále zadluženost romského etnika a stále se zvyšující finanční problémy seniorů, související s probíhající ekonomickou krizí. Vzhledem ke zhoršené ekonomické náladě ve společnosti je proto nutné odborné sociální poradenství zaměřit zejména tímto směrem.

Jak již bylo uvedeno, nejedná se jen o sociální služby, ale je potřeba řešit i navazující aktivity v rámci komunity u všech cílových skupin. K zajištění priorit jsou přijímána příslušná

opatření. Každé opatření obsahuje dílčí aktivity s podrobnějším popisem. Limitujícím faktorem jsou samozřejmě finanční prostředky.

7.1 Senioři a osoby se zdravotním postižením

Priorita 1: Zachování a rozvoj stávajících terénních služeb

Cíl: Umožnit seniorům i zdravotně postiženým setrvat co nejdéle v přirozeném prostředí rodiny a přátel.

Opatření: Zachování a rozvoj stávající pečovatelské služby podle aktuálních potřeb klientů.

Aktivity: Naplňování standardů kvality sociálních služeb. Průběžné informování o nabízených službách. Spolupráce s obcemi a městskou organizací, Senioři ČR, z. s.

Priorita 2: Zachování a rozvoj stávající rezidenční služby

Cíl: Umožnit klientům, kteří z důvodu snížené soběstačnosti nemohou žít ve své domácnosti ani s pomocí terénních služeb, zachovat kvalitu života a zajistit potřebné služby.

Opatření: Zachování a rozvoj služeb Domova důchodců v Černožicích podle aktuálních potřeb seniorů.

Aktivity: Naplňování standardů kvality sociálních služeb. Průběžné informování o nabízených službách. Spolupráce s obcemi a místní organizací Senioři ČR.

Priorita 3: Podpora a rozvoj aktivizačních programů

Cíl: Zprostředkovat kontakt seniorů i zdravotně postižených se společenským prostředím, zajistit různé formy vzdělávání a volnočasových aktivit.

Opatření: Podpora činnosti místní organizace Svazu důchodců ČR.

Aktivity: Finanční příspěvek města Smiřice a dalších obcí. Spolupráce s obcemi a místní organizací Senioři ČR. Pokračování virtuální univerzity 3. věku.

Priorita 4: Řešení dluhové problematiky

Cíl: Odborným sociálním poradenstvím napomáhat ke zvýšení finanční gramotnosti a minimalizovat zadluženost a uživatelů služeb.

Opatření: Terénní programy.

Aktivity: Činnost terénních pracovníků v regionu (Aufori o. p. s., Salinger, z. s.). Spolupráce s poskytovatelem této služby.

7.2 Rodiny s dětmi, mládež

Priorita 1: Volnočasové aktivity dětí a mládeže

Cíl: Vytvořit vhodné podmínky pro volnočasové aktivity mládeže.

Opatření: Podpora volnočasových aktivit mládeže v obcích.

Aktivity: Realizace plánovaných projektů v obcích.

Priorita 2: Prevence sociálně patologických jevů

Cíl: Pomocí programů a aktivit působit na mládež ve smyslu prevence sociálně patologických jevů.

Opatření: Nabídka nových terénních aktivit.

Aktivity: Činnost terénních pracovníků v regionu. Aufori, o. p. s., program podpory rodiny, Salinger, z. s. - Centrum Semafor Spolupráce s poskytovatelem této služby.

7.3 Příslušníci národnostních a etnických menšin

Priorita 1: Prevence sociálního vyloučení

Cíl: Zvýšením zaměstnanosti a zajištěním dostatečného příjmu eliminovat závislost klientů na dávkách hmotné nouze.

Opatření: Rozšíření nabídky vhodných pracovních pozic v regionu.

Aktivity: Zřízení pracovních pozic v rámci veřejně prospěšných prací. Spolupráce se zaměstnavateli v regionu. Činnost terénních pracovníků v regionu. (Aufori, o. p. s., Salinger, z.s.)

Priorita 2: Řešení dluhové problematiky

Cíl: Odborným sociálním poradenstvím napomáhat k sociální integraci uživatelů služeb.

Opatření: Terénní programy.

Aktivity: Činnost terénních pracovníků v regionu. (Aufori, o. p. s., Salinger, z. s.)
Spolupráce s poskytovateli této služby.
(mestosmirice.cz)

2.5.2 Dokumenty a zdroje dat města Nechanice a na úrovni obcí I. typu

Město Nechanice připravuje nový strategický dokument v sociální oblasti. Má zpracovány Standardy soc. práce, SPOD. (nechanice.cz)

Některé obce I. typu na území Hradeckého venkova mají zpracovány rozvojové a strategické dokumenty, ale sociální oblasti se v nich věnují jen okrajově. Zástupci místních samospráv mají výborný přehled o potřebách svých obyvatel a věnují jim náležitou pozornost. Neexistují však dokumenty, které by tento přehled mapovaly, dokládaly a mohlo se z nich vycházet při dlouhodobém plánování komunitní sociální práce. Obce mají pouze omezené nástroje pro mapování sociální situace svých občanů. Mimo běžné účasti na životě v obci se zástupci samospráv setkávají s občany u příležitosti jubileí seniorů a vítání nových občánků. Pořádají řadu akcí pro své občany, a to jak pro rodiny s dětmi, mládež i seniory. Tyto akce jsou volně přístupné všem, kteří se chtějí účastnit, včetně osob handicapovaných, sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených.

Obce nemají zřízené sociální komise, pro řešení konkrétních problémů v oblasti sociální spíše využívají osobní znalost lidí i terénu. Pokud se zabývají rozvojem svého území v sociální oblasti, uvažují o výstavbě sociálních bytů, zřizování komunitních nebo rodinných center, chtějí spolupracovat s místními podnikateli při vytváření pracovních míst a celkově hledat možnosti, jak zlepšit životní podmínky pro občany (seniory, rodiny s dětmi, handicapované) a reagovat na aktuální potřeby těchto občanů. Všechny obce chtějí podporovat a pokračovat v komunitních aktivitách, které mají tradici, ale i v nových, ve spolupráci s občany, místními spolky i v rámci mikroregionu.

3 Základní demografické a socioekonomické údaje

3.1 Region v širších vztazích

MAS Hradecký venkov je oblast nacházející se ve východní části České republiky, v blízkosti významného města Hradec Králové. Tento region má vliv nejen na okolní venkovské oblasti, ale také na celkovou socioekonomickou strukturu východních Čech.

V geografickém smyslu je MAS Hradecký venkov součástí většího historického a geografického regionu Východních Čech, který je charakterizován svou rozmanitou krajinou, zahrnující pole, lesy a malebná historická města.

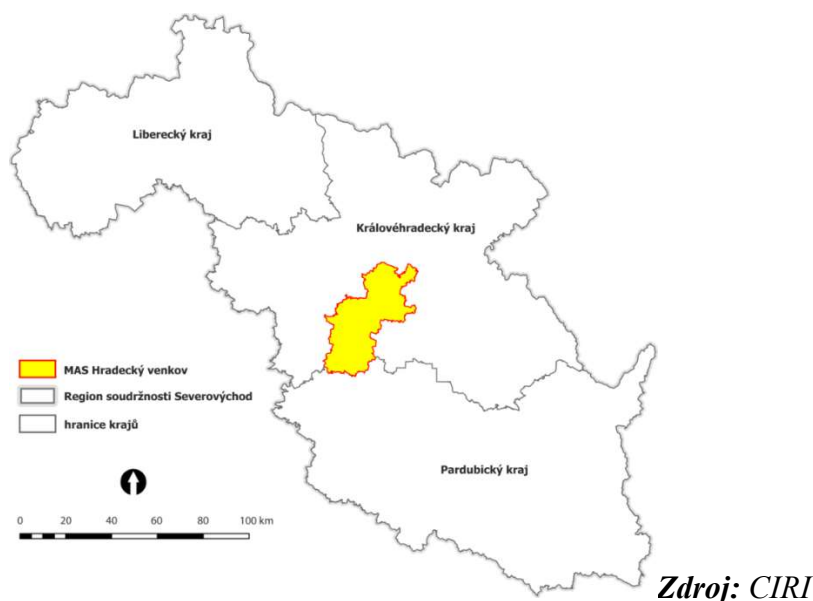
Ekonomicky je MAS Hradecký venkov propojen s okolními regiony prostřednictvím obchodních a pracovních vztahů. Je domovem pro řadu podniků, které přispívají k místní ekonomice a poskytují zaměstnání pro obyvatele regionu. Tato propojenost s okolními regiony umožňuje MAS Hradeckému venkovu využívat ekonomické synergické efekty a přinášet vzájemné výhody.

Sociálně je MAS Hradecký venkov charakterizován svou komunitní soudržností a rozmanitostí. Místní obyvatelstvo má silné vazby na své sousedy a tradice venkovského života jsou stále pevně zakořeněny v každodenním životě. Zároveň je region otevřen pro nové přírůstky obyvatel a nové myšlenky, což přispívá k jeho dynamice a rozvoji.

Ekologicky je MAS Hradecký venkov zasažen vlivy klimatických změn a environmentálních výzev, jako je udržitelné hospodaření s přírodními zdroji, ochrana biodiverzity a adaptace na povětrnostní podmínky.

Celkově je MAS Hradecký venkov důležitým prvkem v socioekonomickém kontextu východních Čech, který kombinuje tradiční venkovský životní styl s moderními vlivy a vytváří dynamickou komunitu.

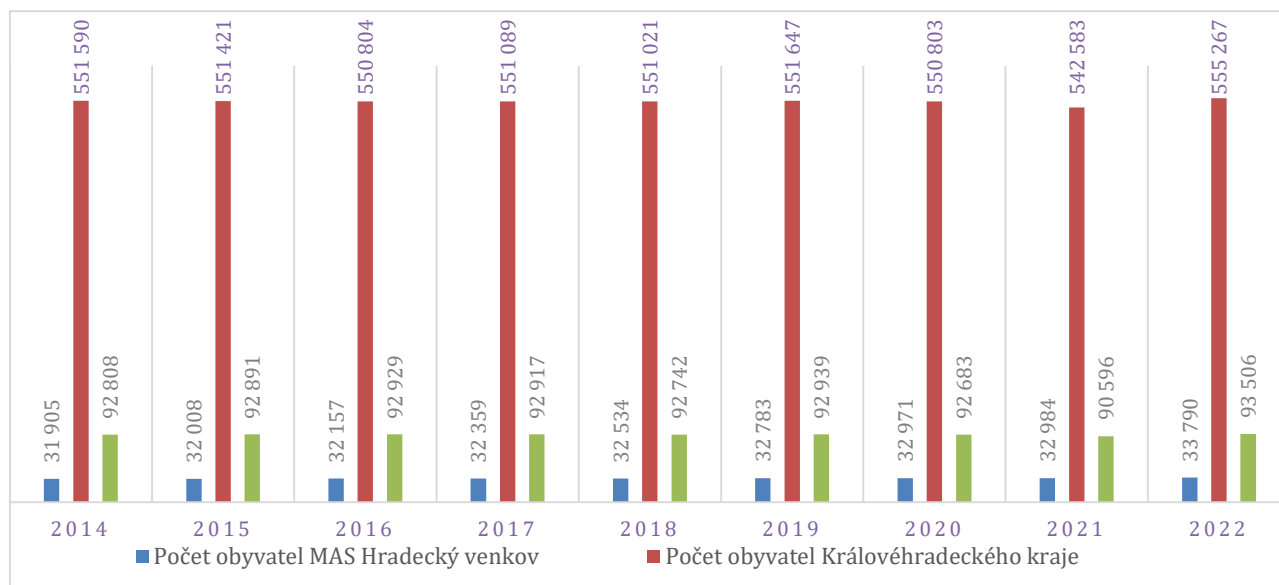
Obrázek č. 2: Poloha území MAS Hradecký venkov v rámci NUTS II a kraje

3.2 Obyvatelstvo

V roce 2021 žilo na území MAS Hradecký venkov celkem 32 984 obyvatel, a od té doby jejich počet neustále roste, což naznačuje vzrůstající tendenci v této oblasti. Nárůst počtu obyvatelstva je výsledkem významné migrace obyvatel z městských oblastí do venkovského prostředí.

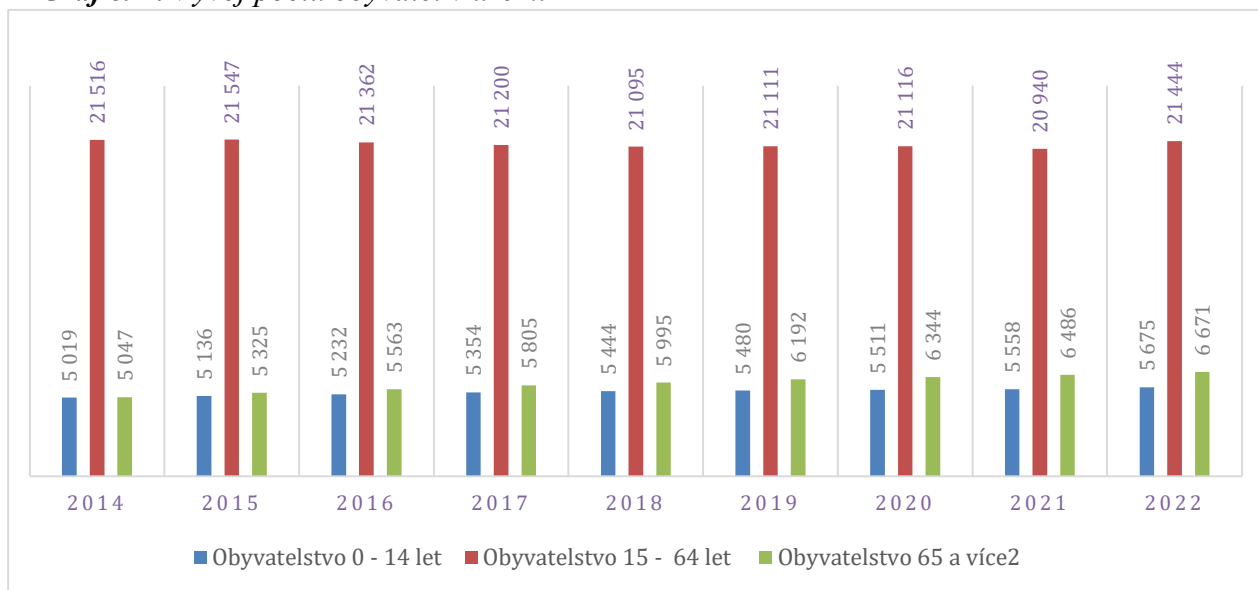
Graf č. 1: Počet obyvatel v území dle věku

Zdroj: Vlastní

Je třeba zdůraznit, že věková struktura obyvatel MAS Hradecký venkov je relativně příznivá. Vysoký podíl tvoří mladší populace, která je v produktivním věku a naznačuje také potenciál pro budoucí růst a vývoj této oblasti. Tento demografický vývoj má rovněž dopad na infrastrukturu a veřejné služby v regionu. S narůstajícím počtem obyvatel je třeba zajistit dostatek veřejných služeb pro pokrytí infrastruktury, které může generovat narůstající poptávky a zdroje pro obyvatele v tomto regionu.

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvatel v území

Zdroj: Vlastní

3.2.1 Demografická charakteristika (počet obyvatel, demografický vývoj, věková struktura)

MAS Hradecký venkov je oblastí s rozmanitou demografickou strukturou, která odráží různorodost života v tomto regionu. V roce 2021 žilo na území MAS Hradecký venkov 32 984 obyvatel. Počet obyvatel je stabilní, s mírným nárůstem v důsledku migrace z měst a přílivu nových obyvatel.

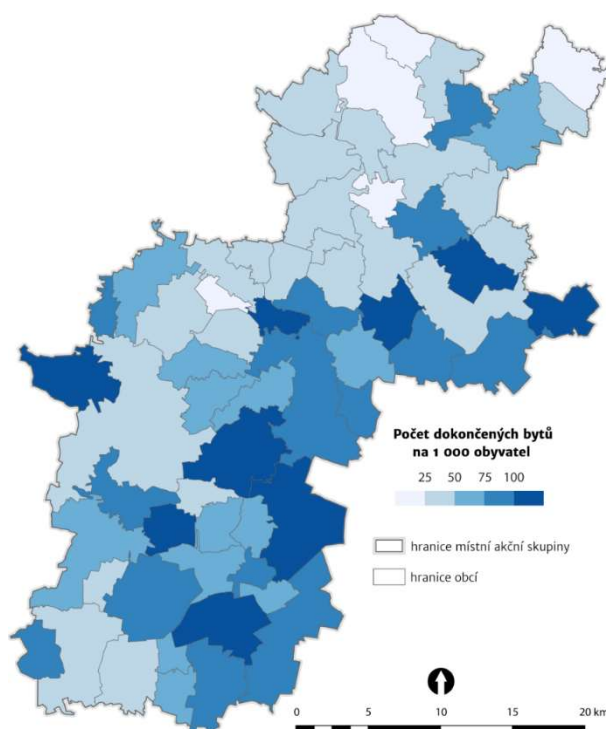
Věková struktura obyvatelstva MAS Hradecký venkov je vyvážená, s poměrně rovnoměrným zastoupením všech věkových skupin. Mladší populace je dobře zastoupená, což naznačuje pozitivní demografický trend a potenciál pro budoucí růst.

Demografický vývoj MAS Hradecký venkov reflektuje proměnlivé podmínky a trendy, které formují složení a rozvoj populace na tomto území. Porozumění těmto trendům je klíčové pro plánování budoucího rozvoje regionu a zajištění adekvátních služeb a infrastruktury pro jeho obyvatele.

3.2.2 Bytová výstavba

Území MAS Hradecký venkov vyniká svou dostupností díky dobře vyvinuté regionální dopravní síti, což je jeden z klíčových faktorů činící tuto oblast vysoce atraktivní pro obyvatele, kteří chtějí individuálně začít s výstavbou domů. Díky poloze je toto území dobrou volbou pro ty, kteří hledají klidné bydlení a také dobrou přístupnost k pracovním příležitostem.

Obrázek č. 3: Intenzita bytové výstavby na území MAS Hradecký venkov za období 1999–2018

Zdroj: ČSÚ

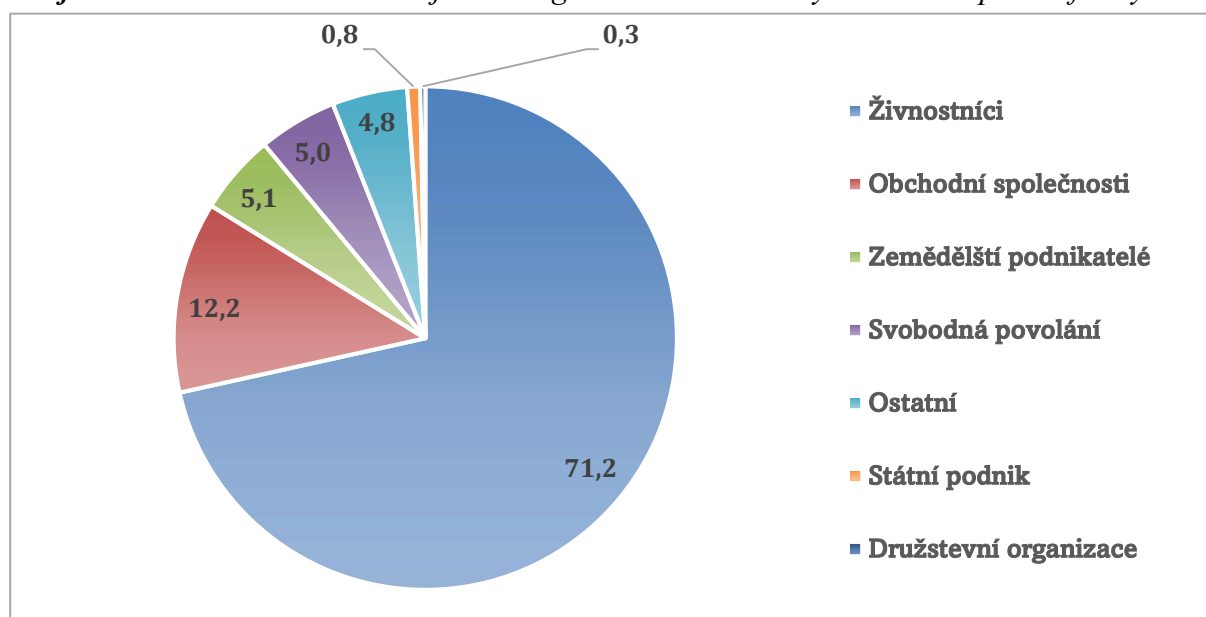
Území MAS Hradecký venkov přináší také čisté a zdravé životní prostředí. Díky zachované přírodě a omezenému množství průmyslových aktivit je toto území ideálním místem pro ty, kteří chtějí uniknout městskému prostředí a žít v přírodě. Zároveň nabízí také pracovní příležitosti, dostupné vzdělávání a kulturní aktivity. Velmi snadná je dostupnost krajského města Hradce Králové, které je nadregionálním spádovým centrem.

3.2.3 Trh práce a nezaměstnanost

Region Hradeckého venkova vyniká nejen nízkou mírou nezaměstnanosti, ale i vysokou vyjížděnou za prací mimo region. V regionu se také nachází dynamická podnikatelská scéna, která nabízí 4 000 podnikatelských subjektů. Tato rozmanitost podnikatelských aktivit přispívá k ekonomickému růstu a prosperitě regionu. I přes tuto úspěšnou podnikatelskou atmosféru však mnoho obyvatel regionu hledá zaměstnání mimo jeho hranice, což znamená, že je třeba se zaměřit na posílení místní ekonomiky a vytváření pracovních příležitostí přímo v regionu.

Dalším významným aspektem je stabilizovaná síť škol a vzdělávacích institucí v regionu. Zajištění kvalitního vzdělávání a odborné přípravy pro místní obyvatele je klíčové pro udržení konkurenceschopnosti regionu a vstup investic do nových odvětví a inovativních projektů. Proto se v rámci regionálního rozvoje aktivně plánuje a implementuje strategie pro podporu vzdělávání a odborné přípravy, které odpovídají potřebám trhu práce a posilují celkovou ekonomickou stabilitu regionu.

Graf č. 3: Struktura ekonom. subjektů v regionu MAS Hradecký venkov dle právní formy

Zdroj: RES, ČSÚ, 2020

3.2.4 Infrastruktura pro vzdělávání

V rámci udržení kvalitního mateřského a základního školství na venkově, jako klíčového předpokladu rozvoje lidského kapitálu a podpory mladé generace, se region zaměřuje na rozvoj akčního plánování v oblasti regionálního školství. Tento plán zahrnuje podporu projektů v oblasti vzdělávání a animační činnosti, které mají za cíl zlepšit kvalitu vzdělávání a podnítit zájem o učení. Součástí tohoto plánu je také modernizace mateřských a základních škol včetně jejich vybavení pro moderní výuku a zlepšení zázemí pro žáky. To je prioritou, a proto se věnuje podpora jak pedagogickým, tak i nepedagogickým pracovníkům v místních školách. S rozvojem vzdělávání „na dálku“ a „bez bariér“ se region snaží zlepšit dostupnost vzdělání pro všechny, a to včetně integrace péče o talenty, podpory kreativity a zavádění nových pedagogických přístupů. Vzájemná spolupráce a rozvoj mimoškolních aktivit včetně zájmového a neformálního vzdělávání, jsou klíčové pro celkový rozvoj žáků. Školy a knihovny jsou vnímány i jako komunitní centra, která podporují učení a rozvoj obyvatelstva. Tímto způsobem se region aktivně angažuje ve zlepšování vzdělávacích možností a podporuje rozvoj lidského kapitálu pro budoucnost.

MAS Hradecký venkov v rámci svého působení realizuje projekty se zaměřením na sociální oblast, jako například projekt Rozvoj regionálního partnerství v sociální oblasti na území obcí Královéhradeckého kraje III nebo Komunitní práce na území MAS Hradecký venkov. Dále spolupracuje s mikroregiony v území, které realizují sociální práci ve svých obcích I. typu. Jedná se o projekty Komunitní sociální práce v DSO Mikroregion Urbanická brázda a Sociální práce v mikroregionu Nechanicko.

3.2.5 Sociální a zdravotní služby

Sociální a zdravotní služby na území MAS Hradecký venkov hrají klíčovou roli v poskytování péče a podpory pro místní obyvatele. V rámci zdravotní péče v regionu jsou k dispozici základní zdravotnické služby, praktičtí lékaři, stomatologové, lékárny a další odborná pracoviště specialistů. Kromě toho jsou dostupné nemocnice a zdravotnická zařízení vybavená pokročilou technologií a lékařskými specialisty pro léčbu akutních i chronických onemocnění.

Pro obyvatele regionu jsou dostupné také psychologické a psychiatrické služby pro léčbu duševních problémů a podporu duševního zdraví, které nabízí individuální terapii, skupinové terapie, poradenství a krizovou intervenci. Dostupné jsou i poradenské služby pro podporu v oblasti rodinných vztahů, finančního plánování, zaměstnání a dalších oblastí. Kromě toho jsou na území MAS Hradecký venkov realizovány různé komunitní a preventivní programy, které mají za cíl podporovat zdraví a blaho obyvatel. Jedná se o sportovní aktivity, kurzy podporující zdravý životní styl, preventivní programy v oblasti závislostí, programy podporující rodiče pečující o malé děti a další osvětové aktivity pro veřejnost.

Sociální služby na území MAS Hradecký venkov jsou poskytovány pro podporu zranitelných skupin obyvatel jako jsou senioři, osoby s postižením, rodiny v krizi a mnoho dalších cílových skupin osob, které se ocitly v nepříznivé životní situaci. Služby jsou poskytovány subjekty s přilehlých měst a jedná se zejména o pečovatelské, ošetrovatelské a poradenské služby. V samotném území sídlí tři subjekty, které poskytují pobytovou službu seniorům. Dostupné s Hradci Králové, Jaroměří nebo Dvoře Králové nad Labem jsou pak další služby, jako denní stacionáře, poradenské služby pro rodiny, azylové domy a mnoho dalších.

4 Fungování sítě veřejně podporovaných služeb

Fungování veřejně podporovaných služeb ve společnosti i na našem území má klíčový význam pro efektivitu a dostupnost sociálních služeb. Jedná se o sociální služby, které jsou dostupné pro občany na našem území, a to nejčastěji v oblastech působnosti města Hradce Králové, Dvora Králové nad Labem, Jaroměře, Smiřic či Černožic.

4.1 Komunitní centra

Jediné komunitní centrum na území Hradeckého venkova funguje od ledna 2020 v Hněvčevsi, kde vzniklo v rámci projektu “Podpora komunitní práce v Hněvčevsi”. Cílem je podpora komunitního života v obci a okolí, mezigeneračního setkávání a soužití místních obyvatel, společného vytváření aktivit, řešení potřeb a problémů ovlivňujících kvalitu života jednotlivců i komunity jako celku. Zvýšit nabídku a dostupnost aktivit a služeb včetně sociálního a odborného poradenství při řešení nepříznivých sociálních situací a podpořit začleňování osob z cílových skupin do běžného života. Je zajišťováno sociální a odborné poradenství podle konkrétních potřeb osob v nepříznivé životní situaci. Jedná se o poradenství například v následujících oblastech: orientace a pomoc v sociálně právních otázkách (informace o nárocích na sociální dávky, zprostředkování kontaktů na úřady nebo další odborníky),

poradenství při potížích s finančním hospodařením a při zadluženosti, pomoc při hledání řešení s problémy při výchově dětí, pomoc při orientaci v komplikovaných rodinných a partnerských vztazích apod. V komunitním centru jsou organizovány vzdělávací aktivity a další činnosti (aktivizační, motivační a preventivní programy, semináře a přednášky, terapeutické dílny) vycházející z potřeb a zájmů osob v cílových skupinách. Jsou podporovány také kulturní, vzdělávací a společenské aktivity organizované členy komunity a zájmovými skupinami.

Od ledna 2023 je komunitní práce v místě podporována a rozvíjena v rámci projektu „Komunitní práce MAS Hradecký venkov“ ve spolupráci s obcí Hněvčeves i obcemi okolními.

4.2 Komunitní práce v obci Hořiněves

V rámci MAS Hradecký venkov byl v letech 2020–2023 podpořen projekt “Komunitní práce v obci Hořiněves”. Aktivita byla zaměřena na podporu komunitního života, mezigeneračního setkávání, podporu smysluplných vzdělávacích aktivit, začlenění osob z cílových skupin do společenského a pracovního prostředí, zajištění odborného sociálního poradenství a vytvoření funkčního komunitního centra v obci Hořiněves, které spolupracovalo s TJ Sokol Hořiněves, Obecní knihovnou Hořiněves a Základní a mateřskou školou Hořiněves. K pořádání aktivit dle jejich zaměření byly využívány prostory obecní nebo spolkové a dále prostory základní i mateřské školy.

Od července 2023 je komunitní práce v místě podporována a rozvíjena v rámci projektu „Komunitní práce MAS Hradecký venkov“ ve spolupráci s obcí Hořiněves.

4.3 Podpora sociálních oblastí v obcích MAS Hradecký venkov

Zástupci obcí obou mikroregionů vykonávají sociální práci, i když nepřímou. Mají přehled o potřebách svých občanů a jsou schopni jim pomoci nebo poradit, případně radu a pomoc opatřit. Ve většině obcí je věnována vyšší péče seniorům, fungují rodiny i sousedská výpomoc. Senioři i ostatní občané mají možnost dovozu obědů, v některých obcích funguje “senior taxi”, které odveze seniory k lékaři nebo na nákup.

4.4 Centra volného času, mateřská centra

V posledních letech vznikla Mateřská centra nebo Centra volného času v Nechanicích, Kunčicích, Lhotě pod Libčany a Praskače. Tato centra jsou využívána k setkávání, vzdělávání nebo trávení volného času občanů samotných obcí, ale nabízejí také prostor pro tyto aktivity občanům okolních obcí. Dostupná jsou i podobná centra v Hradci Králové:

- Rodinné centrum Žirafa HK, z. s.
- Křesťanské rodinné centrum Sedmíkráska, z. s., Hradec Králové
- Mateřské centrum Domeček, Hradec Králové
- Centrum Budulíněk, Hradec Králové
- Dům dětí a mládeže Hradec Králové

4.5 Pečovatelská služba

Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní služba poskytována osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje ve vymezeném čase v domácnosti osob a v zařízeních sociálních služeb. Jedná se o pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti. Služba se poskytuje za úhradu. Bez úhrady se poskytuje rodinám, ve kterých se narodily současně tři nebo více dětí, účastníkům odboje a pozůstalým manželům (manželkám) po účastnících odboje starším 70 let. Na území Hradeckého venkova ji poskytují tyto poskytovatelé:

- Obecný zájem, z.ú., Smiřice
- Domácí zdravotnická péče a pečovatelská služba Hradec Králové
- Oblastní charita Dvůr Králové nad Labem
- Diakonie Dvůr Králové nad Labem

S omezenou dojezdností:

- Oblastní charita Hradec Králové – Charitní pečovatelská služba Hradec Králové
- Centrum sociální pomoci a služeb, o. p. s., Hradec Králové
- Středisko sociálních služeb Chlumec nad Cidlinou, o. p. s.
- Život 90, Hradec Králové, o. p. s.

4.6 Domovy pro seniory

V domovech pro seniory se poskytují pobytové služby osobám se sníženou soběstačností, a to zejména z důvodu věku, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Domov pro seniory poskytuje ubytování, stravu, pomoc při osobní hygieně nebo podmínky pro zajištění osobní hygieny. Poskytuje výchovné, vzdělávací, aktivizační činnosti nebo také sociálně terapeutické činnosti. Zprostředkovává kontakt se společenským prostředím a poskytuje také pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Na našem území působí pouze domov pro seniory – Senior centrum Nechanice. Dostupné pro občany našeho území jsou také tyto domovy:

- Domov pro seniory SeneCura v Hradci Králové
- Domov U Biřičky v Hradci Králové
- Domov důchodců ve Dvoře Králové nad Labem
- Domov pro seniory v Humburkách
- Domov pro seniory v Hořicích
- Domov V Podzámčí v Chlumci nad Cidlinou

4.7 Domovy se zvláštním režimem

Domov se zvláštním režimem poskytuje pobytové sociální služby pro osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění nebo závislosti na

návykových látkách a osobám se stařeckou demencí nebo s ostatními typy demence či s Alzheimerovou chorobou. Z důvodu snížené soběstačnosti a těchto nemocí situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Režim v těchto zařízeních při poskytování služeb je přizpůsoben specifickým potřebám klientů. Domovy se zvláštním režimem poskytují ubytování, stravu, pomoc při osobní hygieně nebo zajištění podmínek pro osobní hygienu, pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu. Zprostředkovává kontakt se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, aktivizační činnosti nebo pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Na našem území je tato služba dostupná v tomto zařízení:

- Domov důchodců Černožice

Dostupné pro občany našeho území jsou také tyto domovy:

- Domov pro seniory SeneCura, Hradec Králové
- Domov pro seniory v Hořicích
- Domov V Podzámčí v Chlumci nad Cidlinou
- Domov U Biřičky v Hradci Králové
- Domov Na stříbrném vrchu, Rokytnice v Orlických horách, Rychnov nad Kněžnou

4.8 Osobní asistence

Osobní asistence je terénní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba osobní asistence se poskytuje bez časového omezení a v přirozeném sociálním prostředí osob a také poskytuje pomoc při činnostech, které osoba potřebuje. Osobní asistence zasahuje nebo poskytuje činnosti, jako jsou pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně a při zajišťování stravy, pomoc při chodu domácnosti. Poskytuje také výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti. Zprostředkovává kontakt se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Osobní asistenci poskytují na našem území tyto organizace:

- Hwer, Hradec Králové
- PROINTEPO, s. r. o. Hradec Králové
- Daneta, Hradec Králové
- Oblastní charita Dvůr Králové nad Labem

4.9 Odlehčovací služby, stacionáře

V denních stacionářích je poskytována ambulantní služba pro osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku nebo zdravotního postižení, či osobám s chronickým duševním onemocněním, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Poskytuje pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy. Poskytuje výchovné, vzdělávací, aktivizační činnosti a sociálně terapeutické činnosti či zprostředkování kontaktu se

společenským prostředím nebo pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Pro občany území Hradeckého venkova je tato služba dostupná u těchto poskytovatelů:

- Sociální služby města Hradce Králové
- Domov Arreta, o. p. s., Hradec Králové
- Dům svatého Josefa – Oblastní charita Červený Kostelec, Žireč
- Centrum sociální pomoci a služeb, o. p. s., Hradec Králové
- Daneta, Hradec Králové
- Dětský denní rehabilitační stacionář, Hradec Králové
- Klokán, o. p. s., Hořice
- Domov V Podzámčí v Chlumci nad Cidlinou
- Obecný zájem, z.ú., Smiřice

Výstavba nového Denního stacionáře pro seniory je plánována v obci Hoříněves. V projektu je uvažováno s financováním z Národního plánu obnovy, kde by mohl získat 100 % dotaci, následně by tuto službu provozoval Obecný zájem z.ú. Jedná se o stacionář pro max. 25 osob s předpokladem dokončení stavby v roce 2025. Na spolufinancování provozu by se částečně podílely okolní obce.

4.10 Hospicová péče

Hospicová péče je určena pro osoby, které jsou těžce nemocné, ale poskytuje pomoc i pro rodinné příslušníky těžce nemocných. Nejčastěji jde o osoby s onkologickým onemocněním nebo i s jinými druhy onemocnění, které jsou nevyléčitelné. Hospicová péče se může poskytovat v pobytovém zařízení nebo formou ambulantní, kdy za nemocným a jeho rodinou přichází profesionálně proškolení pracovníci do místa bydliště. Na našem území službu poskytuje Domácí hospicová péče – Oblastní charita Hradec Králové, pobytová služba je pak dostupná v Hospici Anežky České V Červeném Kostelci.

4.11 Poradny pro občany

Poradny pro občany jsou ambulantní sociální služby, které poskytují odborné sociální poradenství, poskytují osobám potřebné informace, které mohou přispívat k řešení jejich nepříznivých sociálních situací. Odborné sociální poradenství se poskytuje se zaměřením na potřeby jednotlivce v oblastech, ve kterých potřebuje pomoci. Služeb poraden může využít kdokoli, kdo se ocitne v situaci, ve které si vlastními silami neumí poradit. Občanům našeho území jsou k dispozici tyto poradny:

- Poradna pro lidi v tísní – Oblastní charita Hradec Králové
- Poradna pro občany – Oblastní charita Dvůr Králové s působností v městech Dvůr Králové, Trutnov, Hořice
- Poradenské středisko, o. p. s., Hradec Králové
- Manželská a rodinná poradna – Centrum sociální pomoci a služeb o. p. s. Hradec Králové

- Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje, o.p.s., Hradec Králové
- Oblastní charita Hradec Králové – Poradna Domácí hospicové péče Hradec Králové
- Domácí hospic Duha, o. p. s. – sociální poradna Hořice
- Křesadlo HK – Centrum pomoci lidem s PAS, z. ú., Hradec Králové
- NOMIA, z.ú. – Poradna pro oběti násilí a trestné činnosti Hradec Králové
- Bílý kruh bezpečí, z. s. – poradna Pardubice
- Rada seniorů České republiky, z. s. s. – poradna Hradec Králové
- Poradna pro cizince a uprchlíky – Diecézní katolická charita Hradec Králové
- Centrum poradenských služeb pro obviněné a odsouzené – Laxus, z.ú. Hradec Králové
- Organizace pro pomoc uprchlíkům z. s., Hradec Králové

4.12 Intervenční centra

Intervenční centrum v Hradci Králové poskytuje podporu, poradenství a provázení lidem ohroženým domácím násilím a jejich blízkým. Služby nabízí bezplatně a diskrétně. Podporuje život bez násilí. Cílem centra je podpora osob ohrožených, podpora osob blízkých ohroženým osobám, spolupráce s dalšími institucemi a přenášení informací o domácím násilí odborné i laické veřejnosti. Cílovou skupinou jsou osoby ohrožené domácím násilím a osoby blízké (kromě osob násilných), osoby starší 16 let, osoby převážně z Královéhradeckého kraje. V oblasti prevence domácího násilí působí centrum na laickou veřejnost. V oblasti řešení konkrétních případů domácího násilí spolupracuje s odbornou veřejností.

4.13 Krizová pomoc

Krizová pomoc je terénní, ambulantní nebo pobytová služba na přechodnou dobu poskytovaná osobám, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci a nacházejí se v ohrožení zdraví nebo života, kdy nemohou tuto situaci řešit vlastními silami. Krizová pomoc poskytuje ubytování, stravu nebo pomoc při zajištění stravy, sociálně terapeutické činnosti nebo pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů, obstarávání osobních záležitostí. Na našem území poskytuje krizovou pomoc NOMIA – NOMIA, z.ú. v Hradci Králové.

4.14 Azylové domy

Azylové domy poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé situaci spojené se ztrátou bydlení. Služba azylového domu poskytuje svým klientům stravu a pomoc se zajištěním stravy, poskytuje ubytování a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Na našem území poskytují služby azylových domů tyto organizace:

- Azylový dům pro matky s dětmi, Oblastní charita Hradec Králové
- Azylový dům pro muže, Oblastní charita Hradec Králové
- Domov pro matky s dětmi v Náchodě
- Dům Žofie ve Dvoře Králové nad Labem

4.15 Raná péče

Raná péče je sociální služba, která se poskytuje terénní formou a případně je doplněna i o ambulantní formu. Je poskytována dětem a rodičům dětí do 7 let, které mají zdravotní postižení, nebo jejichž vývoj je ohrožen důsledkem nepříznivého zdravotního stavu. Služba se zaměřuje na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby. Služba poskytuje výchovné, vzdělávací, aktivizační činnosti a sociálně terapeutické činnosti. Dále poskytuje také pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Na našem území poskytují služby rané péče tyto organizace:

- Duháček, Hradec Králové
- Centrum LIRA, z.ú., pracoviště v Hradci Králové
- Středisko rané péče Sluníčko – Oblastní charita Hradec Králové

4.16 Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Salinger, z. s. v Hradci Králové poskytuje sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi v rámci Centra Semafor a aktivity Triangl. Semafor nabízí pomoc a podporu rodinám s dětmi, které se ocitly v situaci, v níž si neumí samy poradit. Cílem Centra je prostřednictvím nabízených aktivit posílit schopnosti rodiny při řešení této situace. Služba je poskytována v ORP Hradec Králové ambulantní a terénní formou. Hlavní činností je práce s rodinou. Organizace pomáhá nejčastěji s řešením problémů s dluhy, bydlením, prací, školou, systémem státní sociální podpory. Součástí práce v přirozeném prostředí je i doprovázení rodin do institucí (podpora při jednání s úřady, školami, lékaři a dalšími formálními i neformálními institucemi).

Posláním sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Triangl je podporovat rodiny s dětmi ve zvládání obtížných životních situací, které nedokáží samy vlastními silami překonat. Služby jsou poskytovány rodinám v Královéhradeckém kraji. Východiskem služby je program Sanace rodiny. Jeho základním principem je pomoc dítěti prostřednictvím pomoci jeho rodině, zájem a potřeby dítěte jsou vždy prioritním ukazatelem. Služba podporuje rodiče v oblasti péče o dítě, při výchově dětí, pomáhá s komunikací v rodině, při jednání s úřady, školami a dalšími odborníky. Dále podporuje rodinu při udržení nebo navázání bezpečného, pravidelného kontaktu s dítětem umístěným v pěstounské péči nebo ústavní výchově. Nabídkou sociálních služeb aktivita směřuje ke stabilizaci rodinné situace, s klienty pracuje především v jejich přirozeném prostředí. Spolupracuje s dalšími službami a institucemi tak, aby služba byla dostatečně efektivní a naplňovala její poslání.

4.17 Terénní programy

Terénní programy jsou terénní službou poskytovanou osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy. Tato služba je určena pro osoby, které jsou závislé na návykových látkách, pro osoby bez přístřeší, pro osoby, které žijí v sociálně vyloučených komunitách a jinak sociálně ohrožené skupiny lidí. Cílem této služby je vyhledat a minimalizovat rizika, která mohou být způsobeny jejich stylem života. Služba může být poskytována anonymně. Poskytuje činnosti jako jsou zprostředkování kontaktu se

společenským prostředím či pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů nebo při obstarávání osobních záležitostí. Na našem území terénní programy realizují tyto organizace:

- Aufori, o. p. s., Hradec Králové
- Laxus, z.ú., Hradec Králové

4.18 Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež je ambulantní služba, případně i terénní služba, která se poskytuje dětem ve věku od 6 do 26 let, ohroženým nežádoucími jevy. Cílem této služby je zlepšit kvalitu života, předcházet nebo snižovat sociální a zdravotní rizika. V rámci poskytování služby se snaží svým klientům umožnit lepší orientaci v jejich sociálním prostředí a vytváří podmínky pro řešení nepříznivé sociální situace. Služba se může poskytovat anonymně. Nízkoprahové zařízení poskytuje výchovné, vzdělávací a volnočasové aktivity, zprostředkovává kontakt se společenským prostředím. Poskytuje sociálně terapeutické činnosti a také se snaží klientům pomoci při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Na našem území tuto službu realizuje:

- Salinger, z. s. Hradec Králové – Modrý Pomeranč
- PROSTOR PRO, o. p. s., Hradec Králové – KLÍDEK
- Oblastní charita Dvůr Králové nad Labem – Střelka
- Oblastní charita Jičín, pobočka Hořice – PoHoDa

4.19 Adiktologické služby

Laxus z.ú. poskytuje sociální adiktologické služby na území Královéhradeckého kraje a působí v Hradci Králové a Náchodě. Tato služba nabízí ambulantní adiktologické poradenství a terapii klientům se závislostmi nebo následnou péči klientům po ambulantním či pobytovém programu. V Hradci Králové se nachází i Centrum adiktologických služeb, kam klienti mohou docházet ambulantně

4.20 Pomoc lidem se zrakovým postižením

Tyfloservis, sídlící v Hradci Králové, je ambulantní službou pomáhající osobám, které mají vážné potíže se zrakem, poskytuje podporu, informace či nácvik dovedností, které jim umožní samostatné zvládání nároků všedního dne. Služby jsou určeny pro každého ve věku 15 a více let. Nevidomým a slabozrakým lidem poskytují své služby zcela zdarma. V rámci služby zdravotně-edukační se jedná o aktivity jako je např. rehabilitace zraku, poradenství v oblasti výběru při získávání pomůcek. Dále je poskytována sociální rehabilitace, základní sociální poradenství, pomoc s výběrem vhodných pomůcek a následná práce s nimi a nácvik dovedností jako je např. sebeobsluha, prostorová orientace či psaní a četní Braillova písma.

Obecně prospěšná společnost TyfloCentrum Hradec Králové, o.p.s. je poskytovatelem ambulantních a terénních služeb pro nevidomé a těžce zrakově postižené občany, kteří se ocitli v tíživé životní situaci následkem ztráty nebo poškození zraku. Služby a aktivity TyfloCentra pomáhají získat nebo si prohloubit znalosti a dovednosti důležité pro překonávání obtíží

spojených se zrakovým postižením. Přispívají tak k větší samostatnosti a menší závislosti na pomoci druhých. Posláním služeb je pomáhat nevidomým a slabozrakým občanům Královéhradeckého kraje dosáhnout maximální možné míry samostatnosti a zvýšit kvalitu jejich života. Cílem služeb je motivovat občany s těžkým zrakovým postižením k samostatnému životu, poskytovat jim informace, psychologickou podporu, odbornou i praktickou pomoc při řešení konkrétních problémů, zejména při zvládání obtížných životních situací.

4.21 Tlumočnické služby, poradny pro osoby se sluchovým postižením

Hradecké centrum pro osoby se sluchovým postižením o.p.s. umožňuje individuálním přístupem tlumočnicků osobám se sluchovým postižením i s kombinovaným postižením komunikaci s běžnou populací. Služba je určena osobám se sluchovým postižením od 15 let. Do této skupiny patří osoby nedoslýchavé, neslyšící, ohluchlé, s implantátem (kostním a kochleárním), s kombinovaným postižením (sluchové + jiné). Služba je též poskytována rodinným příslušníkům osob se sluchovým postižením, které sluchová vada ovlivňuje také. Cílem služby je plné porozumění běžné populaci v rámci komunikace, podpora klientů v souvislosti se sociálním začleněním, zajištění návaznosti odborné pomoci.

Dalším poskytovatelem tlumočnických služeb je o. p. s. Tichý svět v Hradci Králové. Cílem této služby je vyrovnat příležitosti v komunikaci osob se sluchovým postižením a slyšících, podporovat samostatnost klientů při komunikaci se slyšící společností a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů klientů. Služba je poskytována především v rámci online tlumočení a přepisu.

Obdobné služby nabízí i Centrum tlumočnických služeb v Hradci Králové. Sociální služba zahrnuje individuální tlumočení v běžných životních situacích, při nichž bariéry v komunikaci představují pro osobu se sluchovým postižením ztíženou životní situaci.

4.22 Dětské domovy

Jediný dětský domov (DD) na území Hradeckého venkova je DD v Nechanicích. Jedná se o školské zařízení pro výkon ústavní výchovy dětí a mládeže s normálním tělesným a duševním vývojem, případně s lehčím stupněm mentální retardace, také s nejrůznějšími poruchami učení (zpravidla ve věkovém rozmezí od 3 do 18 let, případně do ukončení přípravy na povolání). Děti umístované do péče DD pocházejí ze sociálně znevýhodněného a nepodnětného prostředí. Domov je rodinného typu a zajišťuje pro děti komplexní péči, počínaje celodenním stravováním, ubytováním, přes oblečení, praní prádla a jeho opravy, přípravy na vyučování, zajištění lékařské péče, ubytování a zaměstnání po odchodu z DD a v neposlední řadě rovněž veškeré jednání se soudy a státními institucemi.

Děti, které jsou v domově umístěny navštěvují místní mateřskou, základní nebo speciální školu, případně dojíždějí do učilišť a středních škol. Domov se snaží získávat granty a finanční podporu na projekty zaměřené na zvýšení možností uplatnění dětí v běžném životě po ukončení pobytu v domově.

4.23 Podpora samostatného bydlení

Skok do života – podporované bydlení v síti Hradec Králové poskytuje pomoc osobám s mentálním postižením a podporuje je při jejich osamostatnění se v rámci bydlení. Skok do života poskytuje chráněné bydlení nebo podporované bydlení v síti, což znamená podporu samostatného bydlení a profesionální podporu lidem s intelektovým znevýhodněním, aby mohli v Hradci Králové dlouhodobě samostatně žít a bydlet podle svých představ.

4.24 Domovy pro osoby se zdravotním postižením

V domovech pro osoby se zdravotním postižením se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu jejich zdravotního postižení a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Domov pro osoby se zdravotním postižením poskytuje ubytování, stravu, pomoc při zvládání běžných úkonů, které se vztahují k péči o vlastní osobu. Poskytuje také pomoc při osobní hygieně nebo podmínky pro vykonání osobní hygieny. Domov pro osoby se zdravotním postižením pro své klienty zajišťuje vzdělávací, výchovné a volnočasové aktivizační aktivity, sociálně terapeutické činnosti, zprostředkovává kontakt se společenským prostředím a také poskytuje pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a pomáhá při osobních záležitostech klienta. Na našem území jsou v rámci poskytování služby domova pro osoby se zdravotním postižením zastoupené tyto služby:

- Barevné domky Hajnice
- Domečky Rychnov nad Kněžnou
- Domov bez bariér Hořice
- Domov Dědina Opočno
- Domov na Stříbrném vrchu Rokytnice v Orlických horách
- Domov sociálních služeb Chotělice
- Domov sociálních služeb Skřivany
- Domov sociálních služeb Slatiňany
- Dům svatého Josefa – Oblastní charita Červený Kostelec, Žireč
- Středisko Betanie – evangelický domov v Náchodě – Diakonie ČCE Náchod
- Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny
- Domov Na stříbrném vrchu, Rokytnice v Orlických horách, Rychnov nad Kněžnou

4.25 Chráněné bydlení

Služba chráněného bydlení je sociální služba, která se poskytuje formou pobytového zařízení. Poskytuje se osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Chráněné bydlení má formu skupinového, případně i individuálního bydlení. Tato služba poskytuje pro své klienty ubytování, pomáhá při zajišťování chodu domácnosti, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu. Poskytuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti a sociálně terapeutické činnosti pro své klienty. Zprostředkovává kontakt se společenským prostředím a pomoc při uplatňování

práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Chráněné bydlení na našem území poskytují tyto služby:

- Chráněné bydlení Czech Med Cross z. s. Hradec Králové
- Chráněné BYDLENÍ v síti, SKOK do života o.p.s. Hradec Králové
- Věra Kosinová – Daneta, zařízení pro zdravotně postižené Hradec Králové
- Domov sociálních služeb Skřivany
- Domov V Podzámčí Chlumec nad Cidlinou
- Ústav sociální péče pro mládež Kvasiny
- Domov Dědina, Jaroměř, Opočno, Nové Město nad Metují, Třebechovice pod Orebem, Náchod
- Barevné domky Hajnice, byty v Trutnově, Vrchlabí a Dvoře Králové nad Labem
- Domov Na stříbrném vrchu, Rokytnice v Orlických horách, Rychnov nad Kněžnou
- Sdružení Neratov, z. s. - chráněné bydlení Domov Bartošovice v Orlických horách

Tabulka č. 1: Přehled druhů sociálních služeb

(dle zákona o sociálních službách) existujících a chybějících pro území obcí MAS Hradecký venkov

Druh služby	Existující	Chybějící
Azylové domy	●	
Denní stacionáře	●	
Domovy pro seniory	●	
Domy na půli cesty		■
Intervenční centra	●	
Krizová pomoc	●	
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	●	
Odborné sociální poradenství	●	
Osobní asistence	●	
Podpora samostatného bydlení	●	
Raná péče	●	
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	●	
Sociálně terapeutické dílny	●	
Telefonická krizová pomoc	●	
Terénní programy	●	

Druh služby	Existující	Chybějící
Tlumočnické služby	●	
Centra denních služeb	●	
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	●	
Domovy se zvláštním režimem	●●	
Chráněné bydlení	●	
Kontaktní centra	●	
Nízkoprahová denní centra	●	
Noclehárny	●	
Odlehčovací služby	●	
Pečovatelská služba	●	
Průvodcovské a předčitatelské služby	●	
Služby následné péče	●	
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se ZP	●	
Sociální rehabilitace	●	
Terapeutické komunity		■
Tísňová péče	●	
Týdenní stacionáře		■

Zdroj: vlastní

Vysvětlivky:

- alespoň jeden z poskytovatelů má sídlo v dotčeném území, ostatní mimo,
- žádný z poskytovatelů nemá sídlo na dotčeném území,
- služba není na dotčeném území poskytována vůbec.

5 Cílové skupiny

5.1 Senioři

Problémy a zjištěné potřeby: Ohrožení osamělostí, žijí sami. Neřeknou si o pomoc, nechtějí "obtěžovat" rodinu nebo sousedy svými starostmi. Cítí se nepotřební. Jsou smíření s tím, jak žijí ve stáří. Nevědí, že by se něco mohlo změnit nebo změny nechtějí. Nezajímají se o dění v obci. Trpí nedostatkem finančních prostředků, chudobou.

Potřeba soběstačnosti, smyslu života a potřebnosti ve společnosti, potřeba jistoty bydlení a dostatku finančních prostředků, potřeba komunikace.

Bariéry: Pasivita CS, neochota se aktivizovat. Neznalost dostupných služeb. Nedostatečná nabídka podporujících služeb.

Dosavadní způsoby řešení: Cílovou skupinu podporují místní samosprávy, většinou funguje sousedská výpomoc. Klíčová je role praktických lékařů, kteří by měli seniorům nabízet pomoc a podporu, zajistit jim dostupnou službu dle konkrétních potřeb.

Rizika: Rapidní snižování úrovně kvality života. Neschopnost seniorů zůstat ve svém přirozeném prostředí, urychlení odchodu do zařízení LDN a domovů důchodců. Sociální izolace, deaktivizace CS, rezignace, pasivita. Nefunkčnost státní správy (vyplácení důchodů s půlročním zpožděním), pozdní vyplácení dávek.

Zdroje a silné stránky: Výhoda malých obcí – lidé k sobě mají blíž, jsou všímavější k druhým. Fungující místní samosprávy, které mají zájem o problémy svých obyvatel, jejich situaci průběžně monitorují, poskytují jim materiální podporu. Iniciativní jedinci v obcích, kteří realizují aktivity pro ostatní, včetně aktivizačních programů pro seniory.

Opatření KSP: Besedy a setkání nad různými tématy, workshopy, společná aktivita v obci. Komunikace s obcemi. Vytvoření pozic komunitního pracovníka v jednotlivých obcích. Podpora mezigeneračního setkávání, soužití a spolupráce. Mezigenerační dialog a podpora mezigenerační spolupráce.

Cílový stav: CS zná své potřeby, umí najít způsoby, jak je uspokojit. Rodina nebo pečující osoby vzájemně komunikují, mají schopnosti a dovednosti, které spolu s běžně dostupnými veřejnými službami povedou k péči o seniora v domácím prostředí, se zachováním sociálních i osobních vazeb a kontaktů. CS se účastní aktivit v obci. Osoby blízké a zástupci místních samospráv, případně široká veřejnost mají povědomost o potřebách CS a umí ji podpořit.

5.2 Rodiny s dětmi

Problémy a zjištěné potřeby: Nejpočetnější cílová skupina s širokou škálou problémů – nemají vlastní bydlení, nižší životní úroveň rodin s malými dětmi (pracuje pouze jeden z rodičů), rodin samoživitelů/lek. Výchovné a výukové problémy dětí. Nedostatečná orientace dětí i rodičů v sociálním systému a sociálních službách, neznalost systému dávek. Kumulace problémů v rodině (dluhy, závislosti, duševní onemocnění, snížené rodičovské kompetence), složité rodinné prostředí, sdílení bydlení s příbuznými či prarodiči.

Potřeba jistoty bydlení, stálého, dostatečného příjmu. Potřeba kvalitního, dosažitelného vzdělání i volnočasového vyžití. Potřeba konkrétní podpory v konkrétních případech. Potřeba sociální podpory a kvalitních vztahů (v rodině, s přáteli, v komunitě). Potřeba trávit kvalitní čas spolu.

Bariéry: Absence aktivizační a sanační služby, odborných pracovišť v oblasti sociální a zdravotní v místě bydliště. Nutnost dojíždět za institucemi do vzdálenějších míst. Nedostatek aktivity k řešení situace, pramenící z neznalosti možností řešení. Chybí sociální byty, obce mají omezenou kapacitu vlastního bydlení nebo chybí úplně.

Dosavadní způsob řešení: Nabídka akcí pro děti a rodiny v obcích – osvětové akce. Pomoc ze strany škol, školských zařízení, lékařů – předávání informací o možnostech pomoci a podpory. Možnost využití volné kapacity služeb z větších měst (pouze v některých obcích).

Rizika: Zhoršování situace v rodinách – finanční oblast, vztahové problémy (důsledky mezinárodní krize, energetická krize). Sankční opatření ze strany úřadů. Izolovanost, rozpad rodiny, ohrožení rodiny a dospívajících sociálním vyloučením. Přenos modelu závadného způsobu života na další generaci. Nefunkční státní podpora (pozdní vyplácení dávek). Tolerance až přehlížení rizikových situací či patologických jevů.

Zdroje a silné stránky: Aktivní místní samosprávy – široká nabídka akcí pro děti a rodiny. Potenciální pomoc ze strany škol, školských zařízení, lékařů – předávání informací o možnostech pomoci a podpory. Fungující mateřská, komunitní a veřejná centra, spolky a další subjekty – možnost scházet se, sdílet podobné problémy.

Opatření KSP: Besedy, workshopy, prezentace, přednášky:

- programy pro posilování rodičovských kompetencí
- posilování dovedností a znalostí pro úspěšný život
- tvořivý program pro dospělé i děti doplněný diskusí s odborníky na vybraná témata.
- podpora místní komunity v organizaci volnočasových aktivit pro děti.

Individuální podpora dítěte ve školním prostředí. Nastavení spolupráce s dalšími subjekty. Organizace pracovních setkání pro zástupce obcí a škol pro přiblížení sociální práce, fungování sociálních služeb a SPOD. Podpora škol k vytvoření funkčních školských poradenských pracovišť.

Průběžné mapování potřeb cílové skupiny v daném území. Cílená podpora konkrétním rodinám. Vzdělávací aktivity pro veřejnost, organizace komunitních aktivit vedoucích k aktivizaci komunity i cílové skupiny. Vytvoření pozice komunitního sociálního pracovníka, který bude poskytovat individuální podporu dle potřeb rodiny a zná síť návazných služeb. Podpora terénních služeb k navýšení kapacit.

Cílový stav: Cílová skupina zná dostupné sociální a ostatní služby, umí je oslovit a účelně využívat. CS využívá rodinné poradenství, které pomáhá řešit potíže v zárodku, kdy se řešení hledá poměrně snadno, dokud se nerozloží veškeré rodinné systémy.

5.3 Osoby se zdravotním postižením

Problémy a zjištěné potřeby: Odpovídající služby pro tuto CS jsou poskytovány ve větších městech, nejsou dostupné v místě bydliště nebo blízkém okolí. CS nezná možnosti, které nabízí dávkový systém nebo se obává je využít, neví, na koho se obrátit. Handicapovaní jsou často imobilní a tím izolovaní od dění v obci a běžných sociálních kontaktů.

Potřeba znalostí v oblasti dávek a podpory státu, nároků na asistenční pomůcky. Potřeba vzdělávat se, mít možnost zapojit se do společenského života, navazovat vztahy a podílet se na různých aktivitách. Potřeba edukace a osvěty, vytvářet povědomí ve společnosti o potřebách a právech zdravotně postižených osob.

Bariéry: Nutnost dojíždět za službami do vzdálenějších míst. V regionu zcela chybí chráněná bydlení, v kraji je jejich kapacita minimální. Absence odlehčovacích služeb. Neochota příjemců příspěvku na péči využívat ho k nákupu služeb. Neznalost dostupných služeb a možnosti je využívat. Absence příspěvku na péči pro možnost úhrady služeb. Izolovanost CS.

Dosavadní způsob řešení: Aktivní handicapovaní využívají vhodné služby v městech regionu. Pomoc v terénu realizují pečovatelské služby.

Rizika: Handicapovaní zůstanou izolováni, nepodaří se předat informace o možnostech podpory a pomoci (příspěvek na péči, příspěvek na automobil a další pomůcky).

Zdroje a silné stránky území: Fungující místní samosprávy, které mají zájem o problémy svých obyvatel. Podpora komunity, sousedská výpomoc. Aktivita pořádané v obcích tak, aby byly snadno dostupné i handicapovaným. V některých obcích funguje výborně podpora praktických lékařů. Výhoda malých obcí – lidé k sobě mají blíž, jsou všímavější k druhým.

Opatření KSP: Podpora společenského života handicapovaných – besedy, setkání, workshopy. Zvýšení informovanosti veřejnosti a místních samospráv o problematice konkrétních handicapů, možnostech pečovatelských a dalších služeb. Komunikace se zástupci obcí s cílem zvýšit zájem o problematiku handicapovaných.

Cílový stav: CS má k dispozici adresář sociálních služeb dostupných v daném území. Má kontakty na pracovníky poskytující odbornou pomoc. Využívá veškeré dostupné služby tak, aby mohla i se svým omezením setrvat v domácím prostředí, se zachováním sociálních i osobních vazeb a kontaktů. Handicapovaní se setkávají, sdílí své zkušenosti, radí si, podporují se. Je podpořena pozice komunitního sociálního pracovníka, pracovníka na obci, který zná lokalitu i handicapovanou osobu a umí reagovat na její potřeby.

5.4 Pečující osoby

Problémy a zjištěné potřeby: CS staví odpovědnost za osobu, o kterou pečuje, na úkor vlastních potřeb. Chybí psychohygiena (nezastupitelnost pečujícího, který nemůže od blízkého odejít na delší dobu). Hrozí psychické i fyzické vyčerpání. Nemají přehled o tom, že v blízkosti žijí další pečující, se kterými by mohli své starosti, radosti a nabyté zkušenosti sdílet. Nevědí o možnosti žádat o příspěvek na péči, nejsou dostatečně informováni.

Potřeba znalostí v oblasti dávek a podpory státu. Potřeba psychohygieny a relaxace. Potřeba sdílet své zkušenosti, starosti a potřeby. Podpora psychologa, dostupných sociálních, zdravotních a dalších podpůrných služeb.

Bariéry: Nezastupitelnost pečujícího, nemožnost využít podpůrnou službu pro pečujícího v blízkosti bydliště. Absence dostupných respitních služeb (odlehčovací pobyty, denní stacionář, pomoc v domácnosti při dlouhodobé nepřítomnosti pečujícího).

Dosavadní způsoby řešení: Aktivnější pečující s dostatkem informací, si pro podporu dojedou do větších měst (HK, Hořice, Jaroměř, Dvůr Králové nad Labem). Podpora místních samospráv. Možnosti online vzdělávání.

Rizika: Absolutní vyčerpání pečujícího, přesun blízkého do pobytové péče – vyrovnání se s pocitem selhání, další zdravotní péče pro pečujícího. Syndrom vyhoření. Vytržení závislé osoby z přirozeného prostředí, ztráta sociálních a osobních vazeb.

Zdroje a silné stránky území: V některých obcích funguje výborně podpora praktických lékařů. Výhoda malých obcí – lidé k sobě mají blíž, jsou všímavější k druhým. Fungující místní samosprávy, které mají zájem o problémy svých obyvatel. Nová aktivita – celorepublikový projekt “Pečuj doma” - podpora pečujícím, online i osobní vzdělávání, bezplatná telefonní linka.

Opatření KSP: Besedy, setkání, workshopy a semináře pro pečující osoby. Pomoc rodinným pečujícím se zajištěním vhodné péče, zapojení pečujících osob do systému sociálních služeb, prohloubení stávající spolupráce, prevence sociálního vyloučení.

Cílový stav: CS má k dispozici adresář sociálních služeb dostupných v daném území. Má kontakty na pracovníky poskytující odbornou pomoc. Využívá veškeré dostupné služby tak, aby zvládla péči o závislou osobu v domácím prostředí, se zachováním sociálních i osobních vazeb a kontaktů. Pečující osoby se setkávají, sdílí své zkušenosti, radí si, podporují se.

5.5 Mládež

Problémy a zjištěné potřeby: Početná cílová skupina s širokou škálou problémů – výchovné a výukové problémy, z doby “covidové” přibýlo velké množství dětí a mladistvých s psychickými problémy, za které se mnohdy stydí a dlouho trvá, než se svěří a problém je řešen. Rizikové chování, izolace, trávení volného času v online prostředí, zvýšená agrese, experimentování s novými látkami – kratom, nikotinové sáčky – neznalost dospělých.

Nedostatek dovedností a znalostí dětí vyrůstajících mimo biologickou rodinu pro zahájení samostatného života, neznalost jednání s úřady, institucemi. Nedostatečná orientace v sociálním systému a sociálních službách.

Potřeba příležitostí pro budování sociálních vztahů a navazování přátelství. Potřeba možnosti podílet se na rozhodování týkajícím se komunity a společnosti. Potřeba dostupnosti služeb pro duševní zdraví.

Bariéry: Absence aktivizační a sanační služby, odborných pracovišť v oblasti sociální a zdravotní v místě bydliště. Nutnost dojíždět za institucemi do vzdálenějších míst. Nedostatek aktivity k řešení situace, pramenící z neznalosti možností řešení. Nedostatečná kapacita psychologické pomoci, případně návaznost na dětskou psychiatrii. Absence nízkoprahových zařízení pro děti a mládež a jejich terénních služeb, které umí pracovat s mládeží, nezajem o kontakt, anonymita, ...

Dosavadní způsob řešení: Nabídka akcí pro děti a rodiny v obcích – osvětové akce. Nabídka aktivit pro mládež – zapojení do místních spolků, sportovních organizací, pomoc při organizaci aktivit pro ostatní, workoutová hřiště.

Pomoc ze strany škol, školských zařízení, lékařů – předávání informací o možnostech pomoci a podpory. Možnost využití volné kapacity služeb z větších měst (pouze v některých obcích).

Rizika: Zhoršování situace v rodinách. Sankční opatření ze strany úřadů. Izolovanost, rozpad rodiny, ohrožení rodiny a dospívajících sociálním vyloučením. Přenos modelu závadného způsobu života na další generaci. Předčasné odchody ze vzdělávání. Trávení volného času ve větších městech.

Zdroje a silné stránky: Aktivní místní samosprávy – široká nabídka akcí pro děti a rodiny. Pomoc ze strany škol, školských zařízení, lékařů – předávání informací o možnostech pomoci a podpory. Fungující mateřská, komunitní a veřejná centra, spolky a další subjekty – možnost scházet se, sdílet podobné problémy.

Opatření KSP: Besedy, workshopy, prezentace, přednášky:

- posilování dovedností a znalostí pro úspěšný život
- tvořivý program pro dospívající doplněný diskusí s odborníky na vybraná témata jako pomoc začlenit se do „běžného“ života.
- podpora místní komunity v organizaci volnočasových aktivit pro mládež. Oslovení odborných služeb typu NZDM, které CS rozumí.

Průběžné mapování potřeb cílové skupiny v daném území. Cílená podpora konkrétním mladým. Vzdělávací aktivity pro veřejnost, organizace komunitních aktivit vedoucích k aktivizaci komunity i cílové skupiny.

Zapojení zajímavých osobností z regionu, potenciálních zaměstnavatelů a ubytovatelů, podnikatelů, sociálních pracovníků OSPOD, měst a dotčených obcí.

Cílový stav: Cílová skupina zná dostupné sociální a ostatní služby, umí je oslovit a účelně využívat. CS využívá rodinné a další poradenství, které pomáhá řešit potíže v zárodku. Mladí mají kompetence pro úspěšný vstup do samostatného života. CS využívá dostupné volnočasové aktivity jako prevenci sociálního vyloučení a začlenění do komunity.

5.6 Osoby s duševním onemocněním

Problémy a zjištěné potřeby: Skupina osob, které se mnohdy za své psychické problémy stydí, rodinní příslušníci vyhodnocují psychické propady svých blízkých mnohdy nesprávně, snižují tím sebevědomí nemocných osob a doba, než si tito lidé řeknou o odbornou pomoc se prodlužuje. Tito lidé mnohdy nevědí, na koho se obrátit, komu se svěřit.

- stigmatizace těchto osob
- omezený přístup k sociálním a zdravotnickým/lékařským službám, nedostupnost
- bariéry vstupu na trh práce
- znevýhodnění v řadě oblastí (práce, sociální vztahy, volný čas, ...)
- často dlouhodobý charakter „omezení“

Potřeba přístupu k odborné léčbě, potřeba podpory v boji proti stigmatizaci a zajištění rovnoprávnosti. Podpora v krizových situacích – přístup k nouzovému ošetření a krizovým službám. Potřeba podpory při hledání zaměstnání a vytváření přizpůsobených pracovních prostředí, potřeba zapojení do komunity, budování sociálních vztahů a zapojení do aktivit. Podpora při plánování budoucnosti a osamostatňování se.

Bariéry: Obavy ze stigmatizace, podceňování problémů a rizik, stud, neznalost existence specializovaných zařízení. Potíže najít zaměstnání – nedostatečná informovanost zaměstnavatelů o potřebách osob a povaze onemocnění. Ztráta motivace k pracovnímu uplatnění, komunitním aktivitám. Příjmem často jen invalidní důchod. Duševní onemocnění může ovlivnit schopnost posoudit vlastní situaci. Duševně nemocní lidé si nemusí uvědomovat, že potřebují pomoc.

Dosavadní způsob řešení: Předávání informací o možnostech pomoci a podpory, snižování stigma.

Rizika: Prohlubování problému, nesprávné řešení psychické nestability (rozvoj závislosti na alkoholu, drogách, lécích, sebepoškozování, sociální izolovanost, problémy ve vztazích, ztráta zaměstnání a smyslu života, ...). Opakovaná nebo dlouhodobá zhoršení zdravotního stavu. Závislost na invalidním důchodu, nedostatečné prostředky (při zaměstnání možnost ztráty invalidního důchodu). Opakovaná hospitalizace.

Zdroje a silné stránky: Blízkost Hradce Králové – pracoviště Péče o duševní zdraví, které je terénní službou a služby jsou poskytovány zdarma. Zaměřují se ale na určité typy duševního onemocnění. Pracují multidisciplinárně, mají v týmu nejen sociální pracovníky, psychologa, zdravotní sestry s psychiatrickou apobací, ale i psychiatra. Mohou tedy pomoci řešit problémy přímo v terénu a ve všech těchto oblastech současně. Fungující místní samosprávy, které mají zájem o problémy svých obyvatel. Podpora komunity, sousedská výpomoc. Výhoda malých obcí – lidé k sobě mají blíže, jsou všímavější k druhým.

Opatření KSP: V rámci besed, setkání, workshopů a seminářů seznamovat veřejnost napříč všemi skupinami, ale i zástupce místních samospráv s fungováním center Péče o duševního zdraví, snaha o snižování míry stigmatizace, snížení znevýhodnění v oblasti práce, sociálních vztahů, volného času, ... Podpora informovanosti zaměstnavatelů, která by mohla napomoci větší zaměstnanosti osob s duševním onemocněním.

Cílový stav: Nejen cílová skupina, ale také širší veřejnost a starostové obcí mají povědomí o existenci a možnosti dostupné sociálně – zdravotní služby a umí je bez ostychu oslovit. Duševně nemocný se aktivně zapojuje a podílí na řešení svého problému, integrace do společnosti. Jsou vybudované sítě partnerů pro návaznou spolupráci – podporované zaměstnání. Cílová skupina je destigmatizovaná, účastní se na aktivitách v komunitě a dochází ke zvýšení míry její interakce s ní. Daří se dosáhnout stavu, ve kterém jsou duševně nemocní schopni postarat se o sebe sami a zajistit uspokojení svých základních potřeb, dochází k obnovení ztracených základních životních návyků.

5.7 Osoby s nízkou sociální úrovní

Problémy a zjištěné potřeby: Osaměle žijící osoby, mnohdy bez finančního zajištění, nezaměstnaní, bez sociálních dávek. Neochota měnit svůj životní styl a standard. Se zdravotními problémy (i psychického rázu), bez pravidelné lékařské péče. V jednotlivých případech jsou opatrovanci obce. Osoby ohrožené předlužeností často nechtějí svůj problém sdílet ani řešit se svými blízkými, s pomocí komunity ani zástupci místních samospráv. Mají

obavy ze zveřejnění situace v komunitě (nálepkování). V území se velmi obtížně zjišťuje situace konkrétních osob, kterých se tato problematika týká.

Potřeba zajištění lékařské péče, bydlení, oblečení, potravin. Potřeba pomoci při řešení zadlužení, exekucí. Potřeba podpory ze strany rodiny, přátel, komunity proti izolaci a osamění. Potřeba ochrany před riziky, jako je domácí násilí, vykořisťování, diskriminace nebo nekalé praktiky.

Bariéry: Izolovanost. Komunikační bariéra, nedůvěra v okolí, neochota svou situaci měnit v očekávání vysokého úsilí z jejich strany. Strach a obavy ze stigmatizace ze strany ohroženého dluhy, ale i veřejnosti a místních samospráv. Neznalost možností řešení, zdánlivá bezvýchodnost situace.

Dosavadní způsob řešení: Aktivní místní samosprávy – nabídka zaměstnání, podpora materiální, provázení (na úřady, k lékaři), předávání informací o možnostech pomoci a podpory. Občasná nabídka konkrétní podpůrné služby (dluhová poradna) a pomoci, která není místně dostupná, přichází ze vzdálenějších měst a není cílená na konkrétní osoby. Využití služeb Oblastní charity v Hradci Králové – Poradny pro lidi v tísní. Využití bezplatné právní poradny (projekt Komunitní práce MAS Hradecký venkov, podpora Královéhradeckého kraje).

Rizika: Současný stav zůstane zachován, nepodaří se aktivizovat cílovou skupinu. Zůstane zachován model způsobu života pro další generaci. Narůstající nepohoda klientů, zvyšující se obavy z budoucnosti, o rodinu. Propad na sociální dno – ztráta majetku, zaměstnání, sociálních vazeb, jistot.

Zdroje a silné stránky: Výhoda malých obcí – lidé k sobě mají blíž, jsou všímavější k druhým. Fungující místní samosprávy, které mají zájem o problémy svých obyvatel, CS se snaží podpořit. Dostupnost odborné pomoci po telefonu, anonymně. Osvětová činnost pracovníků poraden v obcích.

Opatření KSP: Individuální práce s klienty a komunitou – získání dostatečných informací, a převzetí kompetence k samostatnému řešení obtížné životní situace. Pomoc a podpora komunitním pracovníkem. Napojení na poradenské služby (dluhy, exekuce, ...).

Cílový stav: Získání zaměstnání nebo jiného finančního zajištění – vyřízení dostupných dávek. Zkvalitnění dovedností v navazování a udržování mezilidských vztahů, zvýšení životní úrovně a standardu. Zapojení komunity do řešení situace této CS – zástupci místních samospráv nebo sousedé znají možnosti pomoci a realizují ji. CS, rodina, komunita i široká veřejnost má znalosti o dluhové problematice, ví, kde hledat pomoc, jak řešit oddlužení. Probíhá edukace o možnostech řešení konkrétní situace, případně oddlužení, která zvýší naději, že občané začnou svoji situaci řešit.

6 Řízení a financování sítě sociálních služeb a místní partnerství

Řízení a financování sítě sociálních služeb v Královéhradeckém kraji zahrnuje několik klíčových aspektů, které zajišťují efektivní a dostupnou péči pro všechny obyvatele regionu. Pro řízení a plánování dostupných sociálních služeb vypracovává Krajský úřad Královéhradeckého kraje strategické dokumenty jako je Strategie rozvoje sociálních služeb a střednědobé plány sociálních služeb.

Financování sítě sociálních služeb je zajištěno z několika zdrojů. Královéhradecký kraj alokuje část svého rozpočtu na financování sociálních služeb, aby pokryl náklady na poskytování základních služeb a rozvoj nových iniciativ. Kraj také čerpá finanční prostředky z dotačních programů vyhlašovaných Ministerstvem práce a sociálních věcí a jinými státními institucemi, které jsou často klíčové pro financování specifických projektů a rozvoj nových služeb. Dalším zdrojem financování jsou evropské strukturální a investiční fondy, které kraj aktivně využívá k podpoře inovačních projektů a zlepšení infrastruktury sociálních služeb.

Místní partnerství hraje významnou roli v řízení a financování sociálních služeb. Kraj spolupracuje s jednotlivými obcemi na plánování a poskytování sociálních služeb. Obce mají důležitou roli v identifikaci potřeb svých obyvatel a v poskytování zpětné vazby kraji. Neziskové organizace jsou klíčovými partnery v poskytování sociálních služeb. Kraj s nimi uzavírá partnerství a podporuje jejich činnost prostřednictvím finančních dotací a odborné podpory. Kraj také v tomto směru podporuje komunitní plánování, které nabízí možnost zapojení místních obyvatel a dalších aktérů do procesu rozhodování o sociálních službách.

Při rozšiřování sítě sociálních služeb je důležité dbát na rovnoměrný rozvoj těchto služeb v celém Královéhradeckém kraji. Kraj bude zavádět opatření, aby terénní služby byly dostupné po celém jeho území a ambulantní a pobytové služby byly organizovány tak, aby občané nemuseli cestovat do vzdálených míst. Při rozvoji sítě sociálních služeb by měly být prioritou ty služby, které jsou označeny jako klíčové ve Strategii nebo ve Střednědobém plánu sociálních služeb. Vždy by měly být preferovány terénní a ambulantní služby.

Při aktualizaci sítě sociálních služeb je nutné hodnotit potřebnost služeb s ohledem na podporu obcí a jejich plány v oblasti sociálních služeb. Tato aktualizace by měla být prováděna v závislosti na dostupných finančních zdrojích.

Při přijímání nových poskytovatelů je nezbytné posuzovat kvalitu jejich služeb a podmínky, za jakých jsou schopni je poskytovat. Dále je důležité dbát na to, aby se služby nekoncentrovaly u mnoha malých a slabých poskytovatelů, ale aby byly soustředěny efektivně. Při rozšiřování sítě by měly být nejprve využity existující zdroje před přímým poskytováním služeb krajem, pokud je to výhodnější a je k dispozici vhodný poskytovatel.

Ve schváleném dokumentu Střednědobý plán sociálních služeb Královéhradeckého kraje 2024 až 2026, má kraj schválenou Oblast priorit zaměřených na posílení systému řízení a financování sítě sociálních služeb a místního partnerství, konkrétněji v prioritě 7 Posílení systému řízení a financování sítě sociálních služeb a místního partnerství, Oblast cílů 7.1 Financování sociálních služeb

V rámci Cíle 7.1.1 Zajistit financování rozvoje sociálních služeb se zaměřuje na kritérium: Královéhradecký kraj se podílí na financování rozvoje sociálních služeb. Podíl kraje na rozvoji sociálních služeb odpovídá stavu minulých let a činí cca 20 % potřebné vyrovnávací platby na zajištění sociálních služeb.

Královéhradecký kraj usiluje o zajištění podílu financování rozvoje sociálních služeb z rozpočtů vyšší úrovně v podílu minulých let odpovídajících cca 67 % potřebné vyrovnávací platby na zajištění sociálních služeb.

Královéhradecký kraj usiluje o zajištění podílu financování rozvoje sociálních služeb z rozpočtů obcí v podílu minulých let odpovídajících cca 14 % potřebné vyrovnávací platby na zajištění sociálních služeb. Podíl obcí úrovně PO2 a PO3 na financování sociálních služeb bude alespoň 3,5 % čistých daňových příjmů. U obcí s podprůměrným podílem dojde k nárůstu podílu na financování sociálních služeb alespoň o 0,2procentního bodu oproti roku 2022.

Tabulka č. 2: Čisté výdaje obcí MAS Hradecký venkov na sociální oblast v Kč

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Obce MAS Hradecký venkov	1 232 804	1 497 921	1 271 081	1 302 040	1 505 281	1 776 389
Město Smiřice	747 110	915 000	930 400	1 007 069	1 116 880	1 349 000
Počet obcí, které se podílí	19	17	20	19	24	25

Zdroj: data Královéhradeckého kraje

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že absolutně největším přispěvatelem je město Smiřice. Po odečtu jeho příspěvku jsou příspěvky jednotlivých obcí poměrně malé. Zároveň některé obce přispívají na sociální služby formou darů, které následně ve svém účetnictví zaúčtují tak, že se do podkladů Královéhradeckého kraje nepromítnou.

Na území MAS Hradecký venkov je potřeba usilovat o spoluúčast obcí zejména na financování terénních pečovatelských služeb, které mohou přímo ovlivnit kvalitu života osob ohrožených nepříznivou sociální situací a jejich setrvání v domácím prostředí. Zároveň je potřeba motivovat obce ke správnému zaúčtování svých příspěvků tak, aby byly zcela transparentní. Největšími poskytovateli terénních pečovatelských služeb v území jsou Obecný zájem, z.ú. Smiřice, Pracoviště pečovatelské péče, o. p. s. Hradec Králové, Oblastní charita Hradec Králové, Oblastní charita Dvůr Králové nad Labem, Diakonie Dvůr Králové.

Tabulka č. 3: Finanční příspěvky z veřejných zdrojů za rok 2023 v Kč

	Obecný zájem, z. ú., Smiřice	Pracoviště pečovatelské péče, o. p. s., Hradec Králové	Charitní pečovatelská služba Oblastní charity Hradec Králové	Domácí péče, Oblastní charita Dvůr Kr. n. L.	Pečovatelská služba Diakonie ČCE – středisko ve Dvoře Kr. n. L.
Dotace KHK	0	0	900 000	0	0
KHK – čerpání z uplynulého roku	747 555	852 436	1 008 221	250 000	0
KHK z rozpočtu MPSV	11 212 430	8 593 625	12 475 986	4 321 059	3 960 810
Nadace a dary	96 477		20 000		130 000
Investiční dotace – rozpuštění		375 100	1 239 040		

Zdroj: data Královéhradeckého kraje

7 Vize systému komunitních sociálních služeb

Každý v území MAS Hradecký venkov se dostane k informacím tak, aby mohly být syceny jeho sociální potřeby. Opора v komunitních vazbách v jednotlivých obcích a propojeném regionu předchází sociálnímu vyloučení nebo nerovnosti a komunita jako první pracuje s každým člověkem. Kvalifikovaná, provázaná a dostupná síť sociálních služeb jde s dobou a využívá moderní prostředky a přístupy a má společenskou prestiž a podporu všech stran.

8 Prioritní oblasti a cíle

PRIORITA 1: NASTAVENÍ SPOLUPRÁCE

CÍLE:

- 1.1. Vyšší informovanost a povědomost o sociálních a návazných službách v regionu mezi širokou veřejností a místními samosprávami
- 1.2. Propojená síť sociálních a návazných služeb s potřebami v území
- 1.3. Plošně fungující komunitní sociální práce s odpovídající podporou

PRIORITA 2: FUNGOVÁNÍ KOMUNITY

CÍLE:

- 2.1. Fungující síť místních lídrů pro fungování komunity
- 2.2. Vyšší zapojení osob sociálně vyloučených a osob sociálním vyloučením ohrožených

PRIORITA 3: DOSTUPNOST

CÍLE:

- 3.1. Koordinovaný systém spolufinancování nákladů sociálních služeb ze strany obcí
- 3.2. Vyšší dostupnost podpory k naplnění potřeb
- 3.3. Funkční osobní bezodkladné poradenství v území

9 Zdroje

- Registr poskytovatelů sociálních služeb [online]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/vyhledavani-v-rejstriku-poskytovatelu-socialnich-sluzeb/>
- Katalog sociálních služeb v Královéhradeckém kraji [online]. Dostupné z: <https://socialnisluzbykhk.cz/>
- Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2021–2027 [online]. Dostupné z: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/rozvoj-2014-2020/strategie-rozvoje-kraje-2014--2020-70319/>
- Střednědobý plán sociálních služeb Královéhradeckého kraje 2024 až 2026 [online]. Dostupné z: <https://www.khk.cz/cz/poskytovatele/strategicke-dokumenty/soc-sluzby/strednedoby-plan-socialnich-sluzeb-kralovehradeckeho-kraje-2024-az-2026-390807/>
- Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb na období 2018 až 2026 [online]. Dostupné z: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/poskytovatele/strategicke-dokumenty/soc-sluzby/Revize-c-3-Strategie.pdf>
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hradecký venkov 2021–2027 [online]. Dostupné z: <https://www.hradeckyvenkov.cz/dotacni-programy/strategie-clld-2021-2027/koncepcni-cast-strategie/>
- Strategický plán rozvoje Mikroregionu Urbanická brázda na období 2024–2030 [online]. Dostupné z: <https://urbanicko.cz/2024/03/08/strategicky-plan-rozvoje-mikroregionu-urbanicka-brazda-na-obdobi-2024-2030/>
- Strategický plán rozvoje Mikroregionu Nechanicko 2023–2030 [online]. Dostupné v sídle DSO
- Program rozvoje DSO Hustířanka na období 2019–2026 [online]. Dostupné z: <https://www.hustiranka.cz/mikroregion/strategicke-plany-obci>
- Strategický plán rozvoje Mikroregionu Obce památkové zóny 1866 na období 2023–2030 [online]. Dostupné v sídle DSO
- Šestý plán rozvoje sociálních služeb Smířicka na období 2023–2025 [online]. Dostupné z: <https://www.mestosmirice.cz/komunitni-planovani-socialnich-sluzeb/os-1008>

10 Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obrázek č. 1: Mapa území Místní akční skupiny (MAS) Hradecký venkov – str. 4

Obrázek č. 2: Poloha území MAS Hradecký venkov v rámci NUTS II a kraje – str. 28

Obrázek č. 3: Intenzita bytové výstavby na území MAS Hradecký venkov za období 1999–2018 – str. 30

Tabulka č. 1: Přehled druhů sociálních služeb - str. 43, 44

Tabulka č. 2: Čisté výdaje obcí MAS Hradecký venkov na sociální oblast - str. 53

Tabulka č. 3: Finanční příspěvky z veřejných zdrojů za rok 2023 - str. 53

Graf č. 1: Počet obyvatel v území dle věku – str. 29

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvatel v území - str. 29

Graf č. 3: Struktura ekonomických subjektů v regionu MAS Hradecký venkov dle právní formy - str. 31

Spolufinancováno
Evropskou unií

Komunitní sociální plán pro území MAS Hradecký venkov na období 2026 - 2028

Návrhová část

Projekt "Rozvoj regionálního partnerství v sociální oblasti
na území obcí Královéhradeckého kraje III,
reg. č. CZ.03.02.02/00/22_006/0000241"
<http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz>

HRADECKÝ
VENKOV

Obsah

VIZE SYSTÉMU KOMUNITNÍCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	5
PRIORITNÍ OBLASTI A CÍLE	5
Priorita 1: NASTAVENÍ SPOLUPRÁCE	6
CÍL 1.1. Vyšší informovanost a povědomost o sociálních a návazných službách v regionu mezi širokou veřejností a místními samosprávami	6
CÍL 1.2. Propojená síť sociálních a návazných služeb s potřebami v území	8
CÍL 1.3. Plošně fungující komunitní sociální práce s odpovídající podporou	8
Priorita 2: FUNGOVÁNÍ KOMUNITY	10
Cíl 2.1 Fungující síť místních lídrů pro fungování komunity	10
Cíl 2.2 Vyšší zapojení osob sociálně vyloučených a osob vyloučením ohrožených	11
Priorita 3: DOSTUPNOST	12
Cíl 3.1 Koordinovaný systém spolufinancování nákladů sociálních služeb ze strany obcí	13
Cíl 3.2 Vyšší dostupnost podpory k naplnění potřeb	14
Cíl 3.3 Funkční osobní bezodkladné poradenství v území.....	16

Východiska, cíle a postup tvorby Komunitního sociálního plánu pro území MAS Hradecký venkov na období 2026 - 2028

Východiska dokumentu

Komunitní sociální plán pro území MAS Hradecký venkov vychází z potřeby systematicky reagovat na aktuální a očekávané sociální potřeby obyvatel venkovských oblastí v Královéhradeckém kraji. Jeho tvorba se opírá o strategická východiska formulovaná na úrovni kraje i samotného území MAS. Zásadní roli sehrává důraz na **dostupnost, propojenost a kvalitu sociálních služeb**, které podporují **život v přirozeném prostředí** a posilují **komunitní vazby**.

Dokument reflektuje principy subsidiarity, podpory rodiny, individuálního přístupu k uživateli a efektivního využití zdrojů. Vychází z dohodnuté **vize MAS Hradecký venkov**, která klade důraz na **informovanost, prevenci sociálního vyloučení a moderní a profesionální systém sociálních služeb s komunitním přesahem**.

Cíle komunitního sociálního plánu

Hlavním cílem plánu je vytvořit **funkční rámec pro rozvoj a koordinaci sociálních služeb a dalších forem podpory** v území MAS Hradecký venkov na období let 2026–2028. Tento rámec vychází ze znalosti lokálních podmínek, potřeb obyvatel i možností poskytovatelů a samospráv. Specifické cíle plánu zahrnují:

- **Mapování a vyhodnocení dostupnosti a kapacit sociálních služeb** v území.
- **Identifikaci prioritních potřeb a cílových skupin.**
- **Navržení opatření a aktivit**, které povedou k lepší dostupnosti, kvalitě a koordinaci služeb.
- **Podporu komunitní práce a osobního kontaktu v obcích.**
- **Posílení role obcí a místních aktérů** v oblasti sociálních služeb.

Postup tvorby dokumentu

Tvorba komunitního sociálního plánu probíhá jako **otevřený a participativní proces**, jehož se účastní zástupci obcí, poskytovatelé sociálních služeb, zástupci odborné veřejnosti i samotní obyvatelé území.

1. **Analytická a návrhová část** dokumentu byla zpracována pracovní skupinou, projednána se zástupci cílových skupin, správní radou společnosti Hradecký venkov o.p.s., Plénem MAS Hradecký venkov a zveřejněna pro připomínkování. Přehled dostupných sociálních služeb byl přiložen jako samostatná příloha. Analýza byla schválena 13. 12. 2024 Správní radou.

2. V průběhu **sociální konference 3. 4. 2025 ve Stračově** byli účastníci seznámeni s vizí, prioritami a cíli plánu a aktivně se zapojili do procesu jejich hodnocení, prioritizace a doplňování. Výsledkem hlasování je různá priorita plnění cílů v nejbližším období. Z výsledků hlasování vyplývá jednoznačný apel na propojení a funkčnost systému, návaznost jednotlivých článků a také komunitní sociální práce v lokalitách sídel a osobní kontakt v komunitě.
3. **Pracovní skupina** složená z odborníků a zainteresovaných aktérů poskytuje zpětnou vazbu a podněty, které jsou postupně zapracovávány do návrhové části dokumentu a jsou podkladem pro roční akční plány.
4. Finální návrh dokumentu byl předložen ke schválení správní radě společnosti Hradecký venkov o.p.s. v září 2025.

Dokument tak představuje **živý nástroj**, který se opírá o reálná data, zkušenosti z terénu a společně sdílenou vizi udržitelného a solidárního venkova.

Vize systému komunitních sociálních služeb

Každý v území MAS Hradecký venkov se dostane k informacím tak, aby mohly být syceny jeho sociální potřeby. Opора v komunitních vazbách v jednotlivých obcích a propojeném regionu předchází sociálnímu vyloučení nebo nerovnosti a komunita jako první pracuje s každým člověkem. Kvalifikovaná, provázaná a dostupná síť sociálních služeb jde s dobou a využívá moderní prostředky a přístupy a má společenskou prestiž a podporu všech stran.

Prioritní oblasti a cíle

PRIORITA 1: NASTAVENÍ SPOLUPRÁCE

CÍLE:

- 1.1. Vyšší informovanost a povědomost o sociálních a návazných službách v regionu mezi širokou veřejností a místními samosprávami
- 1.2. Propojená síť sociálních a návazných služeb s potřebami v území
- 1.3. Plošně fungující komunitní sociální práce s odpovídající podporou

PRIORITA 2: FUNGOVÁNÍ KOMUNITY

CÍLE:

- 2.1. Fungující síť místních lídrů pro fungování komunity
- 2.2. Vyšší zapojení osob sociálně vyloučených a osob sociálním vyloučením ohrožených

PRIORITA 3: DOSTUPNOST

CÍLE:

- 3.1. Koordinovaný systém spolufinancování nákladů sociálních služeb ze strany obcí
- 3.2. Vyšší dostupnost podpory k naplnění potřeb
- 3.3. Funkční osobní bezodkladné poradenství v území

PRIORITA 1: NASTAVENÍ SPOLUPRÁCE

Priorita nastavení spolupráce zaměřuje na vytvoření efektivního a udržitelného systému komunitních sociálních služeb. Klíčové prvky zahrnují důkladné zmapování potřeb komunity, zapojení všech relevantních aktérů jako je vláda, neziskové organizace, školství, podniky a obyvatelé a definování společné vize a cílů. Efektivní komunikace a transparentní role jednotlivých stran jsou základy úspěšné spolupráce. Proces zahrnuje pravidelnou evaluaci a monitoring pokroku, aby se zajistilo, že cíle jsou plněny a komunity jsou adekvátně adresovány.

V roce 2028 bude na území Hradeckého venkova plně funkční systém spolupráce založený na principu komunitního plánování. Místní samosprávy budou mít přehled o dostupných sociálních a návazných službách a budou aktivně spolupracovat s poskytovateli služeb i občany na jejich propojení. Všechny klíčové aktivity budou plánovány na základě pravidelné komunikace, sdílení dat a zpětné vazby od uživatelů služeb. Díky zavedenému systému spolupráce budou efektivně řešeny místní potřeby, zajištěna rovnoměrná dostupnost služeb a posílena důvěra občanů v podporu poskytovanou Hradeckým venkovem.

CÍL 1.1. Vyšší informovanost a povědomost o sociálních a návazných službách v regionu mezi širokou veřejností a místními samosprávami

Široká veřejnost i zástupci místních samospráv budou lépe informováni o dostupnosti, rozsahu a možnostech využití sociálních a návazných služeb v regionu. Informace budou přístupné, srozumitelné a pravidelně aktualizované. Vzroste povědomí o existenci těchto služeb a jejich důležitosti pro zajištění kvalitního života jednotlivců a komunit.

Tohoto cíle bude dosaženo prostřednictvím informačních kampaní, tvorbou přehledných materiálů (letáky, brožury, katalogy) a pořádáním workshopů a školení. Důležitá bude spolupráce s neziskovými organizacemi a odborníky na zajištění efektivní komunikace.

Dopadem bude větší zájem o využívání služeb, lepší orientace veřejnosti a samospráv v jejich nabídce a efektivnější zapojení do komunitních aktivit a důvěra v sociální systém a místní komunitu. Tato změna přispěje k lepšímu řešení sociálních potřeb regionu.

Příklady aktivit a projektů:

- Realizace informačních kampaní na vhodných sociálních sítích zaměřených na osvětu a podporu komunitní práce.
- Publikace pravidelných tematických příspěvků ve zpravodajích MAS, mikroregionů a obcí.
- Vydávání zpravodaje *Komunitní sociální práce MAS Hradecký venkov* jako nástroje pro sdílení informací a dobré praxe.
- Vytváření krátkých videí s autentickými příběhy zapojených osob s cílem posílit participaci, sdílení zkušeností a motivaci k zapojení do komunitního dění.
- Distribuce přehledových brožurek a informačních záložek na veřejně dostupných místech (obecní úřady, ordinace, lékárny).
- Vytvoření a zpřístupnění průvodce pro rodinné pečující – praktické rady a tipy dostupné v tištěné i online podobě.
- Pořádání workshopů a školení pro zástupce obcí a mikroregionů k tématům komunitní práce a dostupnosti sociálních služeb.
- Spolupráce s odborníky na cílenou a efektivní komunikaci s jednotlivými cílovými skupinami (např. senioři, pečující).
- Poskytování podpory rodinným pečujícím – předávání praktických informací o možnostech péče, dávkách, pomůckách i dovednostech v oblasti komunikace a aktivizace osob s omezením.
- Pravidelná aktualizace a vyhodnocování *Komunitního sociálního plánu pro území MAS Hradecký venkov* na období 2026–2028.
- Propagace katalogu sociálních služeb dostupného na webových stránkách MAS a distribuovaného do všech obcí v území.
- Prezentace sociální práce a služeb na komunitních, kulturních, sportovních a vzdělávacích akcích pořádaných obcemi a neziskovým sektorem.
- Spolupráce MAS Hradecký venkov a dobrovolných svazků obcí při řešení sociální problematiky a zajišťování koordinace služeb v území.
- Aktivní účast MAS Hradecký venkov v celostátních a krajských informačních kampaních, např. *Týden pěstounství* nebo *Den pro rodinu*.

CÍL 1.2. Propojená síť sociálních a návazných služeb s potřebami v území

Cílem je vytvořit propojenou síť sociálních a návazných služeb odpovídajících potřeb regionu. Tyto služby budou koordinované, flexibilní a přizpůsobené místním specifikům, což zajistí lepší dostupnost a efektivitu pomoci.

Dosažení cíle zahrnuje zmapování potřeb obyvatel, analýzu kapacit služeb, podporu spolupráce mezi poskytovateli a zavedení systému pro sdílení informací a dat.

Dopadem bude lepší koordinace, rychlejší poskytování pomoci a vyšší spokojenost uživatelů, což povede k lepší reakci regionu na sociální výzvy a zlepšení kvality života obyvatel.

Příklady aktivit a projektů:

- Pravidelné zjišťování aktuálních potřeb obyvatel prostřednictvím komunitních pracovníků ve spolupráci s obcemi.
- Systematická aktualizace analýzy kapacit a dostupnosti klíčových sociálních a návazných služeb v regionu včetně průběžné komunikace s jejich poskytovateli.
- Zavedení a rozvoj funkčního systému pro průběžné sdílení informací mezi obcemi, MAS a poskytovateli služeb s cílem zlepšit koordinaci a dostupnost péče.
- Realizace podpůrných aktivit pro seniory, jako je monitoring nouzových situací, rozvoz nákupů a stravy, provoz senior taxi, vzdělávání v digitálních dovednostech a další formy pomoci.
- Poskytování individuální podpory klientům a intenzivní práce s komunitou v přirozeném prostředí.
- Realizace tematických besed a workshopů s odborníky podle zájmu rodičů – například na témata z oblasti sociální práce, psychologie, výchovy, vzdělávacích obtíží apod.
- Součástí pořádaných komunitních setkání a akcí v obcích mikroregionů bude i prezentace dostupných sociálních služeb v území.

CÍL 1.3. Plošně fungující komunitní sociální práce s odpovídající podporou

Cílem je zajistit plošně fungující komunitní sociální práci v regionu s adekvátní podporou. Komunitní sociální práce bude dostupná ve všech částech regionu a zaměřena na efektivní pomoc obyvatelům, posílení jejich zapojení do komunitního života a řešení místních sociálních problémů.

K dosažení cíle bude nutné vytvořit jasný systém financování, personální zajištění a odbornou podporu pro komunitní pracovníky. Klíčová bude také spolupráce mezi obcemi, neziskovými organizacemi a dalšími partnery při plánování a realizaci služeb.

Dopadem bude dostupnost kvalitní sociální práce v celém regionu, vyšší podpora místních obyvatel v řešení jejich situací a posílení soudržnosti komunit.

Příklady aktivit a projektů:

- Součástí plánovaných aktivit je podpora zavedení jasného a přehledného systému financování, který umožní dlouhodobě udržitelný rozvoj sociálních a komunitních služeb v území MAS Hradecký venkov.
- Soustavná osvěta a intervence v souvislosti s nastavením financování sociálních služeb, motivace místních samospráv k aktivnímu spolufinancování.
- Důležitou oblastí je zajištění dostatečné personální kapacity, a to zejména prostřednictvím podpory a systematického zázemí pro komunitní pracovníky, kteří hrají klíčovou roli při práci s ohroženými skupinami obyvatel.
- Podpora personálního zajištění terénní práce na území MAS Hradecký venkov, podpora pro komunitní pracovníky.
- Koordinace pomoci pečujícím osobám – zvýšení povědomí o možnostech dostupných sociálních služeb a další podpory pro osoby zajišťující péči o seniory, lidi s demencí či zdravotním postižením.
- Předávání dovedností a znalostí formou seminářů ve skupinách a individuálně během návštěv v domácnosti nebo na kontaktním místě.
- Spolupráce s komunitními, mateřskými a rodinnými centry a mikroregiony v regionu. V těchto místech budou zřízena kontaktní místa, která nabídnou důležité informace, prostor pro vzájemnou komunikaci, sdílení a propagaci služeb – včetně propojení se stávajícími energetickými centry a systémem OSS (One-stop-shop).
- Realizace aktivit v souladu se schváleným Komunitním sociálním plánem a propojování dalších plánovacích dokumentů vznikajících v území. Součástí je také průběžné vyhodnocování naplňování cílů tohoto plánu.
- Účast na mezioborových setkáních a pracovních skupinách Královéhradeckého kraje a Magistrátu města Hradec Králové, které jednají o náplni a rozšiřování činnosti jednotlivých služeb za účelem rozvoje těchto služeb v regionu.

- Podpora společenského života seniorů, průběžné mapování jejich potřeb v jednotlivých obcích mikroregionů, účast na jejich setkávání a prezentace možností využívání sociálních a návazných služeb.
- Spolupráce s Dětským domovem v Nechanicích.

PRIORITA 2: FUNGOVÁNÍ KOMUNITY

Fungování komunity v souvislosti s komunitním plánem se zakládá na aktivní spolupráci mezi místní samosprávou, občany a poskytovateli služeb. Komunitní plán bude sloužit jako strategický rámec, který určí potřeby obyvatel a navrhuje konkrétní opatření pro zlepšení dostupnosti a kvality sociálních služeb. Občané budou mít možnost zapojit se do procesu plánování, čímž se zajistí, že jejich hlasy a potřeby budou brány v úvahu. Místní samospráva bude pravidelně informovat obyvatele o dostupných službách a podpoří jejich aktivní využívání. Tím dojde k posílení soudržnosti komunity a zlepšení celkové kvality života jejích členů.

V roce 2028 budou místní komunity v regionu aktivní, soudržné a schopné efektivně reagovat na potřeby svých členů. Klíčovou roli budou hrát zapojení místní lídři, kteří budou podporovat spolupráci mezi občany, organizacemi a samosprávami. Komunitní aktivity budou dobře organizované, zaměřené na posilování sociálních vazeb a řešení místních výzev. Díky fungující komunitě se zvýší zapojení občanů do veřejného dění a posílí se jejich vůle ke spolupráci, posílí se vzájemná podpora a bude zajištěno prostředí, které přispívá k celkovému rozvoji regionu a zlepšení kvality života jeho obyvatel.

Cíl 2.1 Fungující síť místních lídrů pro fungování komunity

Cílem je vytvořit fungující síť místních lídrů, která je dobře organizovanou skupinou jedinců, kteří dobře zastávají klíčové role v komunitě a společně pracují na dosažení společných cílů. Tito lídři jsou z různých sektorů, včetně místní správy, neziskových organizací, podnikatelské sféry, zdravotnictví a jiných komunitních organizací. Jsou motivováni, propojeni a podporováni při řešení místních potřeb a iniciativ.

K dosažení cíle je nutné identifikovat potenciální lídry, nabídnout jim vzdělávání a podporu prostřednictvím workshopů, školení a mentorství k posílení jejich pozice. Důležitá bude také jejich vzájemná spolupráce a pravidelná komunikace v rámci celé sítě.

Dopadem bude posílení místních komunit, zlepšení jejich organizace a schopnost efektivně reagovat na potřeby obyvatel, což povede k udržitelnému rozvoji regionu.

Příklady aktivit a projektů:

- Zaměříme se na identifikaci aktivních jednotlivců v obcích – místních lídrů, kteří mají přirozenou autoritu, důvěru místní komunity a chuť podílet se na jejím rozvoji. Tito lídři budou zapojeni do cíleného vzdělávání, propojování mezi sebou i s odbornými partnery a budou jim poskytovány nástroje a podpora pro efektivní působení v komunitě.
- Pro místní lídry budou organizována tematická školení zaměřená například na komunikační dovednosti, práci s různými cílovými skupinami, prevenci sociálního vyloučení či krizovou intervenci. Zároveň bude zajištěn mentoring – sdílení zkušeností s již aktivními lidry, osobní podpora a možnost konzultací v průběhu jejich zapojení.
- Důležitou aktivitou je také podpora spolupráce mezi lidry a odborníky v oblasti sociálních služeb, včetně lékařů působících v regionu. Společně mohou lépe mapovat potřeby obyvatel, poskytovat základní sociální poradenství nebo předávat kontakty na odbornou pomoc.
- Jedním z předpokladů pro úspěšnou činnost lídrů je dostupnost vhodných prostor pro komunitní setkávání, poradenství či organizaci aktivit. Proto bude MAS aktivně spolupracovat s obcemi při vytipování, zajištění a případné úpravě volných prostor, které mohou sloužit jako zázemí pro komunitní činnost a podporu místních lídrů.

Cíl 2.2 Vyšší zapojení osob sociálně vyloučených a osob vyloučením ohrožených

Cílem je dosáhnout vyššího zapojení osob sociálně vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením do komunitního života a zvýšit jejich přístup k dostupným službám. Důraz bude kladen na podporu jejich začlenění posílení jejich dovedností a zvýšení šancí na zlepšení životní situace.

K dosažení cíle bude realizována podpora formou vzdělávacích programů, komunitních aktivit a individuální práce s těmito osobami. Klíčová bude spolupráce s organizacemi zaměřenými na sociální inkluzi a odstranění bariér, které těmto osobám brání v zapojení.

Dopadem bude lepší integrace ohrožených skupin, zvýšení jejich sebevědomí, posílení sociálních vazeb a zlepšení jejich celkové kvality života. Cílové osoby budou aktivizovány, získají rovnocenné postavení ve společnosti a přispějí ke svému vlastnímu rozvoji i rozvoji komunity, ve které žijí.

Příklady aktivit a projektů:

- Důležitou součástí podpory cílových skupin je realizace vzdělávacích programů, které pomáhají jednotlivcům rozvíjet praktické dovednosti a posilovat jejich kompetence pro každodenní život, pracovní uplatnění nebo aktivní zapojení do komunitního života. Vzdělávání může zahrnovat například finanční gramotnost, digitální dovednosti, komunikační kurzy nebo péči o domácnost.
- Podporovány budou také různé komunitní aktivity, které přispívají k posílení sousedských vztahů, sdílení zkušeností a vytváření bezpečného a podpůrného prostředí pro osoby ohrožené sociálním vyloučením. Mohou to být například společná setkávání, tematické dílny, kulturní nebo volnočasové akce.
- Ve spolupráci s neziskovými organizacemi zaměřenými na inkluzi budou realizována opatření pro odstraňování bariér k zapojení jednotlivců do komunitního života. Půjde o identifikaci překážek (např. nízká mobilita, obavy z odmítnutí, chybějící dovednosti) a jejich postupné překonávání prostřednictvím cílené podpory, sdílení dobré praxe a inspirace z jiných regionů, kde se inkluzivní přístupy osvědčily.
- Plánujeme také sociálně aktivizační a preventivní aktivity zaměřené na zlepšení kvality života, posílení zdraví a duševní pohody. Mezi tyto aktivity mohou patřit například workshopy o zdravém vaření, podpoře zdravého životního stylu, prevenci závislostí, duševním zdravím nebo zvládání stresu.
- Nezbytnou součástí podpory je také individuální práce s klienty, která umožňuje citlivé a cílené řešení jejich konkrétních potřeb a situací. Tato práce může probíhat formou poradenství, doprovázení, asistence při vyřizování záležitostí nebo motivace ke změně životní situace.

Priorita 3: DOSTUPNOST

Dostupnost se zaměřuje na zajištění, aby všichni obyvatelé měli snadný přístup k sociálním a návazným službám. Tato priorita zahrnuje identifikaci odstranění překážek, které brání využívání těchto služeb, a podporu spolupráce mezi místní samosprávou a poskytovateli služeb. Klíčové je odstranění překážek, které brání využívání těchto služeb, a to jak geograficky, tak ekonomicky. Místní samosprávy spolupracují s poskytovateli služeb a zapojují obyvatele do procesu, aby reflektovaly jejich potřeby a názory.

V roce 2028 bude v regionu zajištěna rovnoměrná dostupnost sociálních a návazných služeb pro všechny obyvatele, bez ohledu na jejich lokalitu či sociální situaci. Zároveň bude v území dostatečně flexibilní a profesně způsobilá personální kapacita stojící na využití různých forem angažovanosti. Informace budou pro cílové skupiny snadno dohledatelné a aktualizované, což umožní občanům rychle nalézt potřebnou podporu. Systém dostupnosti bude postaven na spolupráci mezi poskytovateli služeb, samosprávami a komunitami, čímž bude zajištěna pružná reakce na měnící se potřeby obyvatel. Zajištění dostupnosti bude stát na využití moderních technologií komunikace i podpory. Tato dostupnost přispěje ke zlepšení kvality života, sociálnímu začlenění a větší spokojenosti obyvatel s regionem jako místem pro život.

Cíl 3.1 Koordinovaný systém spolufinancování nákladů sociálních služeb ze strany obcí

Cílem je vytvořit koordinovaný systém spolufinancování nákladů na sociální služby ze strany obcí, který zajistí stabilitu a dostupnost těchto služeb v celém regionu. Systém bude transparentní, spravedlivý a umožní efektivní využití finančních zdrojů.

K dosažení cíle je třeba sjednotit pravidla financování, zejména pak nastavit všestranně přijímané mechanismy spolupráce mezi obcemi a poskytovateli služeb a zavést pravidelnou komunikaci o potřebách a prioritách. Klíčovou roli bude hrát také sdílení příkladů dobré praxe a zapojení všech klíčových aktérů.

Koordinovaný systém malým obcím umožní sdílet náklady s většími obcemi a zároveň zajistí, že obyvatelé malých obcí budou mít přístup k potřebným službám bez ohledu na velikost jejich obce.

Trvalé financování je klíčové pro udržení a rozvoj sociálních služeb, zejména v oblastech, kde jsou tyto služby méně dostupné. To zahrnuje zajištění dojezdnosti služeb pro obyvatele vzdálenějších a méně dostupných oblastí a také investice do vybavenosti a kvality těchto služeb. Koordinovaný systém financování umožní lépe plánovat tyto investice a zajistit, že služby budou dostupné a kvalitní pro všechny obyvatele regionu. Zajištění trvalých finančních zdrojů je klíčové pro udržitelnost a další rozvoj komunitních služeb, což přispívá k rovnoměrnému přístupu k těmto službám pro všechny obyvatele bez ohledu na jejich místo bydliště.

Dopadem bude dlouhodobě udržitelné financování sociálních služeb, rovnoměrná dostupnost služeb v regionu a vyšší efektivita vynakládaných prostředků.

Příklady aktivit a projektů:

- Bude probíhat komunikace o způsobech financování sociálních služeb tak, aby byly přijatelné pro obce a města a celý systém byl funkční a udržitelný.
- Komunikace o potřebách a prioritách v oblasti sociálních služeb bude pravidelná a systematická.
- Financování terénních sociálních služeb, zejména pečovatelské péče, bude probíhat s přímou účastí obcí – a to formou uzavírání smluv o poskytování služeb, případně formou daru. Pokud se zapojování obcí osvědčí, bude možné uvažovat o vytvoření společného fondu pro financování těchto služeb.
- MAS Hradecký venkov bude aktivně spolupracovat s jednotlivými obcemi, podporovat je při uzavírání smluv s poskytovateli sociálních služeb a napomáhat při jednáních o spolufinancování v rámci obecních zastupitelstev. Zároveň bude šířit osvětu v oblasti financování sociálních služeb.
- V souladu se strategií Královéhradeckého kraje bude posílen význam financování ze strany obcí jako jednoho z klíčových kritérií při rozhodování o rozšiřování sítě sociálních služeb.
- MAS Hradecký venkov bude rovněž spolupracovat s Královéhradeckým krajem na přenosu zkušeností z jiných krajů v oblasti sdružování finančních prostředků obcí na zajištění sociálních služeb prostřednictvím svazků obcí. Zároveň bude poskytovat metodickou podporu těmto svazkům a motivovat je ke spolupráci.

Cíl 3.2 Vyšší dostupnost podpory k naplnění potřeb

Cílem je zajistit vyšší dostupnost podpory pro naplnění potřeb obyvatel regionu, zejména v oblasti sociálních služeb a návazných aktivit. Podpora bude flexibilní, snadno přístupná a přizpůsobená individuálním potřebám.

K dosažení cíle bude nutné posílit kapacity stávajících služeb a schopnosti využít moderní technologie, rozšířit nabídku podpůrných programů a zajistit lepší informovanost veřejnosti. Klíčová bude také spolupráce mezi poskytovateli služeb a jejich koordinace.

Dopadem bude zlepšení kvality života obyvatel, snížení bariér v přístupu k podpoře a efektivnější uspokojování potřeb komunit i jednotlivců.

Obce hrají klíčovou roli v zabezpečení vhodného prostředí a kvalitní péče, což zahrnuje i rozvoj infrastruktury, sociálních služeb a programů podpory. Aktivní účast občanů, jejich zapojení do komunitního života a spolupráce s místními úřady jsou nezbytné pro vytvoření efektivního systému podpory, který reflektuje skutečné potřeby komunity.

Klíčovou roli v rozšiřování dostupnosti potřebných služeb hrají komunitní sociální práce, dobrovolnictví, lídři v komunitě a samotné obce. Tyto subjekty mohou zprostředkovat přístup k dalším službám, které jsou pro život v místě nezbytné, a to prostřednictvím přímé podpory, organizace aktivit nebo propojení s potřebnými zdroji. Navíc využití moderních technologií, jako jsou online platformy a digitální nástroje, může významně zlepšit dostupnost služeb a usnadnit jejich využívání pro všechny obyvatele, včetně těch v odlehlejších oblastech.

Podpora zvýšení dostupnosti sociálního bydlení v obcích je dalším významným prvkem, který podporuje samotný život obyvatel. Rozvoj sociálního bydlení poskytuje bezpečné a dostupné ubytování pro osoby, které by jinak mohly být ohroženy sociálním vyloučením. Tento nástroj nejenže pomáhá při řešení bydlení, ale také otevírá možnosti pro další rozvoj, včetně vzdělávání, setkávání a integrace do širší komunity.

Příklady aktivit a projektů:

- Posilování kapacit stávajících sociálních služeb prostřednictvím identifikace potřebné podpory pro místní lídry, obce a další klíčové aktéry v území.
- Podpora využívání moderních technologií ve službách formou školení, nákupu potřebných nástrojů, pilotního ověřování jejich přínosu a propojování jednotlivých míst v území.

- Zaměříme se na zvýšení informovanosti veřejnosti o dostupných podpůrných programech, a to prostřednictvím propojení s informačními centry a kontaktními místy.
- Zajistíme efektivní spolupráci a koordinaci mezi poskytovateli sociálních a souvisejících služeb na území MAS.
- Upevníme roli komunitní práce na úrovni obcí jako klíčového nástroje pro posilování místních vazeb a podpory ohrožených skupin obyvatel.
- Pro obyvatele v území budeme pořádat přednášky a informační setkání na téma dostupného sociálního bydlení.
- V roce 2025 bude dokončena výstavba Denního stacionáře v Hoříněvsi, který bude určen pro 25 klientů z řad seniorů a osob se zdravotním postižením.

Cíl 3.3 Funkční bezodkladné poradenství v území

Cílem je zajistit funkční a bezodkladné osobní poradenství dostupné v regionu, které rychle a efektivně reaguje na potřeby jednotlivců. Poradenství bude přístupné všem, s důrazem na profesionalitu a individuální přístup. Jde o operativní individuální poradenství, která je snadno dostupné, profesionální a rychlé v místě bydliště nebo jeho nejbližším okolí.

K dosažení cíle je třeba zřídit dostupná poradenská místa, zajistit dostatek kvalifikovaných poradců a vytvořit systém rychlé koordinace mezi poradci a dalšími službami. Klíčová bude také informovanost veřejnosti a možnosti využití těchto služeb. Moderní digitální technologie tak zkracují časovou náročnost a zvyšují dostupnost poradenství pro všechny obyvatele bez ohledu na jejich lokalitu.

Dopadem bude rychlejší řešení problémů obyvatel, vyšší spokojenost s poskytovanou podporou a zlepšení celkové kvality života regionu.

Příklady aktivit a projektů:

- Zajistíme dostupnost poradenských míst a odborných sociálních služeb (OSS) prostřednictvím dostatečného počtu kvalifikovaných poradců a odborníků, ve spolupráci s energetickými centry a dalšími relevantními partnery.

- Provedeme zmapování příležitostí k využití digitálních technologií, které mohou přispět ke zkrácení časové a finanční náročnosti služeb a zároveň zlepšit jejich dostupnost pro obyvatele regionu.
- MAS Hradecký venkov zajišťuje bezplatné sociální poradenství pro seniory, osoby s duševním onemocněním a rodiny s dětmi. Poradna probíhá pravidelně: každý první čtvrtek v měsíci v Nechanicích (ZŠ), třetí čtvrtek v měsíci v Libčanech (ZŠ) vždy od 15:00 do 17:00 hodin a po předběžné telefonické dohodě i ve Všestarech (obecní úřad).
- V regionu bude zajištěno specializované poradenství pro rodiče a děti zaměřené na řešení šikany, zvládání nepříznivých životních situací, náhradní rodinnou péči a související problematiky.
- Posílíme nabídku poradenství pro seniory, a to v oblastech spojených s Alzheimerovou chorobou, aktivizací seniorů, podporou pečujících osob, zprostředkováním právní pomoci a dalšími tématy dle aktuálních potřeb cílové skupiny.

Prioritní oblast	Cíl	Cílová skupina						
		Senioři	Rodiny s dětmi	Osoby se zdravotním postižením	Pečující osoby	Mládež	Osoby s duševním onemocněním	Osoby s nízkou sociální úrovní
NASTAVENÍ SPOLUPRÁCE	<i>Zvýšení informovanosti a povědomosti o sociálních a návazných službách v regionu mezi širokou veřejností a místními samosprávami.</i>	X	X		X	X	X	
	<i>Propojená síť sociálních a návazných služeb s potřebami v území.</i>	X	X	X			X	
	<i>Plošně fungující komunitní sociální práce s odpovídající podporou.</i>	X	X	X	X			X
FUNGOVÁNÍ KOMUNITY	<i>Fungující síť místních lídrů pro fungování komunity.</i>		X			X		X
	<i>Vyšší zapojení osob sociálně vyloučených a osob vyloučením ohrožených.</i>						X	X
DOSTUPNOST	<i>Koordinovaný systém spolufinancování nákladů sociálních služeb ze strany obcí.</i>	X		X	X			
	<i>Vyšší dostupnost podpory k naplnění potřeb.</i>	X	X	X			X	X
	<i>Funkční bezodkladné poradenství v území.</i>	X	X	X	X	X	X	X